

KOLBENOVA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Mikita Akbirau

ZS 2023/24

ateliér Sedlák

Fakulta architektury, ČVUT v Praze

ŘEŠENÍ LOKALITY KOLBENOVA

Fakulta architektury
České vysoké učení v Praze
151 29 Ústav navrhování III.

AUTOR: Bc. Mikita Akbirau
VEDOUcí DIPLOMOVÉ PRÁCE: Ing. arch. Jan Sedlák
KONZULTANT: Ing. arch. Ivan Hnízdil
ZS 2023/24

PODĚKOVÁNÍ

Především bych chtěl poděkovat Ing. arch. Janu Sedlákoví a Ing. arch. Ivanu Hnízdilovi za cenné rady během celého studia, za včasnou pomoc a za odborné vedení ateliéru. Vaše odborné vedení a nápady mi byly neocenitelnou inspirací při tvorbě mé diplomové práce. Vaše vedení projektu a ochota sdílet své bohaté zkušenosti se mnou byly pro mě skutečným přínosem. Rád bych také poděkoval své rodině a přátelům, kteří mi poskytovali nepostradatelnou morální podporu během celého mého studia a vždy byli se mnou.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Mikita Akbirau

datum narození: 28.01.1998

akademický rok / semestr: 2023/24, ZS

obor: Architektura a urbanismus

ústav: Ústav návrhářství III

vedoucí diplomové práce:

Sedlák Jan, Ing. arch.

téma diplomové práce:

viz přihláška na DP

Rešení lokality Kolbenova.

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Návrh způsobu zástavby lokality Kolbenova, Praha 9, Vysočany. Formou návrhu, souboru staveb, bude vytvořit polyfunkční území, navazující na existující záměry v okolí. Součástí bude analýza potenciálu území.

Pro AUI součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

Funkční naplnění, program bude rámcově vycházet z exist. územního plánu Prahy (Metropolitan plan)

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

analýza řešeného území,

výřezová část (situace, přídosy, řezy, pohledy (M. 1:1000/1:200 1:100), textová část, 3D zobrazení projektu - perspektivní zobrazení, aranometrie, schema,

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

architektonické detaily.

Model forma dle dohody v průběhu zpracování práce)

Výstupy a jejich měřítka musí být zmeneny v průběhu práce

přehledně a vedoucím DP.

Portfolio, poster, CD

Datum a podpis studenta

18.09.2023

Datum a podpis vedoucího DP

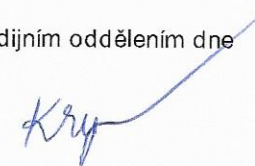
18.9.2023

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

13-11-2023

19/9/23 Kry

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Mikita Akbirau

AR 2023/2024, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) ŘEŠENÍ LOKALITY KOLBENOVA

(AJ) SOLUTION OF THE KOLBENOVA LOCATION

JAZYK PRÁCE:

Vedoucí práce:

Ing. arch. Jan Sedlák

Ústav: 15129

Oponent práce:

Ing. arch. Michal Gavlás

Klíčová slova

(česká):

Kolbenova, Praha, brownfield, soubor staveb, bytový dům, kancelářské prostory

Anotace

(česká):

Diplomová práce se zabývá způsobem zástavby lokality Kolbenova v Praze 9. Hlavním cílem návrhu je vytvořit polyfunkční území s souborem staveb, který vytvoří příjemný prostor nejen pro bydlení, ale i pro práci. Cílem je vytvořit zajímavé a funkční architektonické objekty, které nabídnou širokou škálu služeb a které budou harmonicky navazovat na existující záměry v území.

Anotace (anglická):

The diploma thesis deals with the way of development of the Kolbenova locality in Prague 9. The main goal of the design is to create a multifunctional area with a set of buildings that will create a pleasant space not only for living, but also for work. The aim is to create interesting and functional architectural objects that will offer a wide range of services and that will harmoniously follow the existing intentions in the area.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 11.01.2024

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

OBSAH

DEFINICE	10-17
ANALÝZY	18-37
KONCEPCE	38-41
NÁVRH	42-83
ZDROJE	84

DEFINICE

Brownfieldy jsou stopy po lidské činnosti, které zůstaly opuštěné a zapomenuté v krajině. Jsou to rány na tváři země, které svědčí o minulosti plné průmyslu, války, nebo chudoby. Brownfieldy jsou také výzvou pro budoucnost, která vyžaduje obnovu a proměnu těchto míst v nové prostory pro život, práci, nebo zábavu. Brownfieldy jsou kontrasty mezi starým a novým, mezi špínou a čistotou, mezi smrtí a životem. Brownfieldy jsou metafory pro lidskou schopnost ničit i tvořit.

DEFINICE

Brownfieldy jsou opuštěné nebo nevyužívané průmyslové pozemky, které mají potenciál pro obnovu a využití pro nové účely. Brownfieldy jsou často spojeny s negativními dopady na životní prostředí, jako je znečištění půdy, vody nebo ovzduší, a na lidské zdraví, jako je zvýšené riziko rakoviny nebo respiračních onemocnění. Nicméně, brownfieldy také představují příležitosti pro rozvoj městských oblastí, zlepšení kvality života obyvatel, podporu ekonomického růstu a inovací, a ochranu přírodních zdrojů a biodiverzity. V tomto semináři se budeme zabývat různými aspekty brownfieldů, jako jsou jejich definice, historie, typologie, příklady, výhody a

HISTORIE

Brownfieldy vznikají, když se změní historické využití území a některé pozemky a objekty zůstanou opuštěné nebo zanedbané. Název brownfield odkazuje na barvu znečištěné půdy nebo chátrajících staveb. Tento termín se začal používat v urbanismu na počátku 90. let 20. století. Brownfieldy jsou spojeny s historií průmyslové revoluce, která přinesla rychlý rozvoj průmyslových aktivit, hlavně těžkého průmyslu, těžby, hutnictví, chemie a dopravy. Tyto aktivity potřebovaly velké plochy pro umístění továren, dolů, skladišť, železničních tratí a další infrastruktury. S postupnou změnou technologií, ekonomiky a společnosti se některé z těchto aktivit staly zbytečnými, nevýhodnými nebo nekonkurenceschopnými a byly postupně zrušeny nebo přemístěny. To způsobilo opuštění a zchátrání mnoha průmyslových areálů, které byly často znečištěné a představovaly nebezpečí pro životní prostředí a lidské zdraví. Brownfieldy se také tvořily v důsledku změn ve vojenském využití území, zejména po druhé světové válce a

KLASIFIKACE

Existuje několik způsobů, jak klasifikovat brownfieldy podle různých kritérií.

Podle možností dalšího vývoje a podílu veřejných prostředků

- brownfieldy s vysokým rozvojovým potenciálem - jsou to lokality, které mají dobrou polohu, dostupnost, infrastrukturu a zájem investorů, a proto je možné je regenerovat s minimální nebo žádnou podporou veřejných zdrojů
- brownfieldy se skrytým rozvojovým potenciálem - jsou to lokality, které mají určité předpoklady pro regeneraci, ale vyžadují určitou míru podpory veřejných zdrojů, například pro odstranění kontaminace, zajištění infrastruktury nebo stimulaci zájmu investorů
- brownfieldy bez rozvojového potenciálu - jsou to lokality, které nemají žádné předpoklady pro regeneraci a jejichž nové využití není ekonomicky ani společensky žádoucí nebo možné; tyto lokality je třeba asanovat a přeměnit na zelené plochy nebo jiné funkce

Podle polohy

- Zastavěná území měst - jsou to lokality, které se nacházejí v hustě osídlených a urbanizovaných oblastech,

nevýhody, a možnosti sanace a revitalizace. Cílem tohoto diplomního semináře je poskytnout ucelený a aktuální pohled na problematiku brownfieldů v České republice i v mezinárodním kontextu.

Dle organizace CzechInvest brownfield je pozemek, který byl vyvinut pro průmyslové účely, znečištěn a poté opuštěn. Brownfieldy mohou představovat riziko pro životní prostředí a lidské zdraví, ale také nabízejí příležitosti pro regeneraci a rozvoj. Brownfieldy jsou často lokalizovány v blízkosti městských center nebo dopravních uzlů, což zvyšuje jejich atraktivitu pro investory.

studené válce. Mnohé vojenské základny, letiště, sklady munice nebo jaderných zbraní byly opuštěny nebo redukovány v souvislosti s mírovými procesy, rozpadem politických bloků nebo snižováním vojenských rozpočtů.

Tyto lokality často vykazovaly známky poškození od bombardování, střelby nebo testování zbraní a byly kontaminované různými látkami jako jsou paliva, oleje, chemikálie nebo radioaktivní materiál. Brownfieldy se rovněž objevovaly v souvislosti se změnami ve způsobu obývání území, zejména ve městech. Mnohé rezidenční budovy nebo celé čtvrti byly postupně opuštěny nebo ničeny v důsledku sociálních problémů, nedostatku údržby, spekulací s nemovitostmi nebo plánovaných demolic pro novou výstavbu. Tyto lokality často trpěly zhoršením kvality života, zvýšenou kriminalitou, chudobou a sociálním vyloučením . Brownfieldy jsou tedy historickými svědky různých lidských aktivit, které se v průběhu času měnily a ovlivňovaly využití území.

kde je vysoká poptávka po pozemcích a objektech pro různé funkce. Tyto lokality mají obvykle dobrou dostupnost a infrastrukturu, ale také mohou být kontaminované nebo kulturně hodnotné

- Periměstské zóny - jsou to lokality, které se nacházejí na okraji měst nebo v blízkosti dálnic, kde je nižší poptávka po pozemcích a objektech pro různé funkce. Tyto lokality mají obvykle horší dostupnost a infrastrukturu, ale také mohou nabízet více prostoru a zeleně
- Menší obce - jsou to lokality, které se nacházejí v malých sídlech nebo na venkově, kde je velmi nízká poptávka po pozemcích a objektech pro různé funkce. Tyto lokality mají obvykle velmi špatnou dostupnost a infrastrukturu, ale také mohou mít kulturní nebo historický význam
- Mimo urbanizované prostředí - jsou to lokality, které se nacházejí v přírodním nebo chráněném území, kde je zakázána nebo omezena nová výstavba. Tyto lokality mají obvykle nulovou poptávku po pozemcích a objektech pro různé funkce. Tyto lokality mohou být kontaminované nebo narušovat ekosystém

Podle původního využití

- Průmyslové - jsou to lokality, které byly využívány pro průmyslovou činnost, jako jsou těžba, hutnictví, strojírenství, chemie, textil, potraviny atd. Tyto lokality jsou často kontaminované nebo zastaralé a vyžadují rekonstrukci nebo demolici staveb a technologií
- Dopravní - jsou to lokality, které byly využívány pro dopravní činnost, jako jsou železnice, silnice, letiště, přístavy atd. Tyto lokality jsou často zanedbané nebo nevyhovující a vyžadují modernizaci nebo přeměnu dopravní infrastruktury
- Armádní - jsou to lokality, které byly využívány pro vojenskou činnost, jako jsou kasárna, sklady, cvičiště, základny atd. Tyto lokality jsou často opuštěné nebo tajné a vyžadují odstranění nebezpečných materiálů nebo zařízení
- Zemědělské - jsou to lokality, které byly využívány pro zemědělskou činnost, jako jsou statky, sady, vinice, skleníky atd. Tyto lokality jsou často nevyužívané nebo neefektivní a vyžadují obnovu nebo změnu zemědělské produkce
- Obytné - jsou to lokality, které byly využívány pro by-

PROBLEMATIKA

Brownfieldy jsou pozemky, které byly znečištěny nebo opuštěny v důsledku průmyslové, zemědělské, vojenské nebo jiné aktivity a které jsou obtížně využitelné pro nové účely. Brownfieldy představují řadu problémů, jako jsou:

- Riziko pro životní prostředí a lidské zdraví: Brownfieldy mohou obsahovat nebezpečné látky, znečišťující látky nebo kontaminanty, které mohou ohrozit podzemní vodu, ovzduší nebo potravní řetězec. Tyto látky mohou způsobovat různá onemocnění, jako je rakovina, respirační problémy, alergie nebo otravy
- Překážka pro rozvoj území: Brownfieldy zabírají cenný prostor, který by mohl být využit pro bydlení, obchod, rekreaci nebo zeleň. Brownfieldy také snižují hodnotu nemovitostí, zhoršují image komunity a brání ekonomickému růstu a inovacím
- Obtížnost regenerace: Brownfieldy vyžadují složitý a nákladný proces regenerace, který zahrnuje identifikaci, inventarizaci, hodnocení, sanaci a revitalizaci pozemků. Tento proces může být komplikován nedostatkem informací o historii a stavu pozemků, nejasnými právními a finančními aspekty, technickými

dlení, jako jsou domy, byty, sídliště atd. Tyto lokality jsou často prázdné nebo zchátralé

Podle ekologické zátěže

- Blackfieldy - jsou to lokality s extrémně vysokými kontaminacemi půdy, podzemních a povrchových vod i dalších složek životního prostředí, které jsou zásadní překážkou pro jejich nové využití. Tyto lokality vyžadují náročnou a drahou sanaci nebo izolaci kontaminantů
- Greyfieldy - jsou to lokality s mírnými až středními kontaminacemi půdy, podzemních a povrchových vod i dalších složek životního prostředí, které mohou omezovat jejich nové využití. Tyto lokality vyžadují jednoduchou a levnější sanaci nebo monitorování kontaminantů
- Greenfieldy - jsou to lokality bez kontaminace půdy, podzemních a povrchových vod i dalších složek životního prostředí, které nebrání jejich novému využití. Tyto lokality nevyžadují žádnou sanaci nebo opatření

a logistickými problémy a nedostatečnou spoluprací mezi různými zúčastněnými stranami

- Vysoké náklady na regeneraci: Proces regenerace brownfieldů je časově i finančně náročný. Vyžaduje podrobnou analýzu stavu a potenciálu lokality, odstranění odpadů a kontaminantů, sanaci půdy a vody, rekonstrukci nebo demolici staveb, přípravu nových plánů a povolení, výstavbu nových objektů a infrastruktury atd. Náklady na regeneraci mohou být vyšší než přínosy z nového využití
- Nedostatek podpory a koordinace: Regenerace brownfieldů vyžaduje spolupráci a komunikaci mezi různými subjekty, jako jsou majitelé, investoři, developři, úřady, odborníci, občané atd. Tyto subjekty mohou mít rozdílné zájmy, potřeby a očekávání ohledně budoucnosti lokality. Navíc v ČR neexistuje jednotný legislativní a institucionální rámec pro řešení problematiky brownfieldů, což komplikuje proces regenerace.

BATTERSEA POWER STATION, LONDÝN

Revitalizace Battersea Power Station v Londýně je velký projekt obnovy bývalé elektrárny a jejího okolí na jižním břehu Temže. Elektrárna byla postavena ve stylu art deco v letech 1929–1955 a je největší cihlovou stavbou v Evropě. Rekonstrukci Battersea Power Station v Londýně navrhl britský atelier WilkinsonEyre, který vyhrál mezinárodní soutěž v roce 2010. Atelier WilkinsonEyre je známý svými projekty v oblasti kultury, vzdělávání, dopravy a průmyslu. Mezi jeho díla patří například Gardens by the Bay v Singapuru, Guangzhou International Finance Center v Číně nebo Crown Sydney Hotel Resort v Austrálii.

Atelier WilkinsonEyre navrhl rekonstrukci elektrárny tak, aby respektoval její historickou hodnotu a architektonický styl. Zároveň přidal nové prvky, které oživují interiér i exteriér budovy. Mezi nimi jsou například skleněné výtahy do komínů, nové střešní zahrady, prosklené stropy a fasády nebo nové mosty a schodiště.

Atelier WilkinsonEyre spolupracoval s dalšími architek-

tonickými studií na projektu revitalizace okolí elektrárny. Mezi nimi jsou například Foster + Partners, Gehry Partners, SimpsonHaugh nebo dRMM. Cílem bylo vytvořit harmonickou a rozmanitou městskou krajinu, která propojuje staré a nové stavby a nabízí různé funkce a možnosti pro obyvatele i návštěvníky.

Projekt revitalizace začal v roce 2013 a má být dokončen v roce 2028. Zahrnuje rekonstrukci elektrárny, která se má stát centrem kultury, obchodu a zábavy, a výstavbu nových budov pro bydlení, kanceláře, hotely a parky. Celkem se plánuje vytvořit 4 239 bytů, 250 obchodů a restaurací, 18 hektarů veřejných prostor a 25 tisíc pracovních míst.

Revitalizace Battersea Power Station je součástí širšího plánu rozvoje Nine Elms, který zahrnuje i novou stanici metra, nové velvyslanectví USA a nový most přes Temži. Cílem je proměnit tuto oblast z opuštěného průmyslového brownfieldu na moderní a živou část Londýna.

EUROPACITY, Berlin

Projekt Europacity v Berlíně je rozsáhlý projekt rozvoje městské čtvrti, který probíhá severně od hlavního nádraží. Jedná se o bývalý nákladní nádraží, které bylo uzavřeno v roce 1996 a které bylo znečištěno různými látkami, jako jsou ropné uhlovodíky, těžké kovy nebo azbest. Projekt zahrnuje výstavbu asi 3 000 bytů a kancelářských prostor pro asi 16 000 lidí na ploše asi 61 hektarů. Projekt má vytvořit novou část Berlína pro moderní městské obyvatele, s různorodou nabídkou všeho, co potřebují – bydlení, práce, obchod, kultura, zeleň a volný čas. Projekt také klade důraz na udržitelnost, inteligentní město a sociální interakci.

Projekt Europacity se skládá z několika dílčích projektů, které jsou realizovány různými investory a developery. Mezi nimi jsou například:

- Quartier Heidestraße: Jedná se o projekt výstavby smíšené zóny s bydlením, administrativou, obchodem a veřejnými prostory na ploše asi 8,5 hektaru. Projekt je

rozdělen do několika částí, jako jsou QH Core, QH Colonades, QH Straight nebo QH Track. Projekt je plánován dokončit do roku 2023.

- The Cube: Jedná se o projekt výstavby kancelářské budovy s unikátním kostkovitým tvarem a fasádou z bílého hliníku. Budova má mít 10 podlaží a nabídnout asi 19 000 m² kancelářských prostor. Budova je plánována dokončit do roku 2020.

- Marina Quartier: Jedná se o projekt výstavby rezidenční zóny s asi 600 byty a veřejným parkem u řeky Sprévy. Projekt je plánován dokončit do roku 2022.

ČTVRŤ TRNITÁ, BRNO

Projekt Jižní centrum v Brně je plánovaná přeměna rozlehlého území v srdci moravské metropole, která má nabídnout nové bydlení, pracovní příležitosti a kulturně-rekreační vyžití. Projekt je závislý na rozhodnutí o poloze hlavního brněnského nádraží, které má být odsunuto z centra města. Na projektu se podílí různé soukromé firmy, které jsou provázané s brněnskými politiky a městskou společností Jižní centrum. Jednou z částí projektu je nový komplex Opuštěná-Trnitá, který má vzniknout na pozemcích o rozloze 4 ha mezi ulicemi Opuštěná a Trnitá a budoucím ústředním bulvárem. Zde má být postavena smíšená výstavba s byty, zelení, kancelářemi a veřejnými stavbami.

Revitalizace čtvrti Trnitá v Brně je součástí širšího plánu rozvoje jižní části města, který zahrnuje také výstavbu nového hlavního nádraží a úpravu nábřeží řek Svatky a Svitavy. Cílem revitalizace je vytvořit novou atraktivní čtvrt s vysokým podílem bytů, služeb, obchodů a kulturních aktivit, která bude přirozeně navazovat na historické centrum Brna.

Územní studie nové čtvrti Trnitá určuje hlavní principy,

podle kterých se bude území o rozloze zhruba 140 hektarů rozvíjet. Studie navrhuje například výškovou regulaci budov, podobu ulic a veřejných prostranství, protipovodňová opatření nebo místa pro architektonické soutěže. Studie je závazným podkladem pro město i investory a bude sloužit jako zdroj pro změny stávajícího nebo nového územního plánu.

Součástí revitalizace je také vznik nových parků, ploch pro rekreaci a sport, přístup k řece Svatce nebo nové lávky pro pěší a cyklisty. Jedním z hlavních prvků nové čtvrti bude bulvár s kapacitou 15 tisíc bytů, který bude propojovat staré a nové nádraží. Bulvár bude mít vysokou míru zastoupené zeleně, včetně zelených střech a přístupných vyhlídkových teras.

Plánované zahájení realizace projektu je v roce 2024 a předpokládané ukončení je v roce 2030. Významnou část finančních nákladů pokryje dotace z evropských fondů. Revitalizace čtvrti Trnitá je považována za jeden z nejvýznamnějších rozvojových projektů Brna v současnosti.

NOVÁ WALTROVKA, Praha

Projekt Nová Waltrovka je plánem na revitalizaci další části zanedbané lokality po bývalé továrně na letecké motory Walter na Praze 5. Projekt navazuje na dokončenou Waltrovku, která vytvořila novou městskou čtvrt s byty, kancelářemi, školkou a občanskou vybaveností. V rámci Nové Waltrovky vznikne více než 500 bytů, dvě kancelářské budovy, hotel, základní škola, nové centrální náměstí i velké sportovní a dětské hřiště. Projekt je rozdělen na dvě etapy: 1. etapa nabídne 24.000 m² kancelářských prostor a 4.300 m² retailových prostor k pronájmu a 75 bytů s dispozicemi od 1+kk až po 4+kk. 2. etapa nabídne dalších 430 bytů. Architektura projektu Nová Waltrovka je založena na respektu k historii místa a kombinaci nové i původní architektury. Projekt je výsledkem mezinárodní architektonické soutěže a zohledňuje i požadavky samotných Pražanů. Na architektonickém řešení projektu se podílí celá řada tuzemských i zahraničních architektonických ateliérů, jako jsou A69, Kuba & Pilař architekti, Haas-cookzemmrich STUDIO 2050, Chalupa architekti, LÁBUS AA, D3A nebo Projektíl architekti. Architektura projektu Nová Waltrovka je tak příkladem kvalitního urbanismu, veřejného prostoru i architektury samotné.

Styl architektury v Nové Waltrovce je založen na kombinaci nové i původní architektury, která respektuje historii místa a industriální charakter bývalé továrny Walter. Administrativní budovy Metalica a Legatica mají plášť s industriálním architektonickým designem, který odkazuje na minulost lokality. Budova historické slévárny je zachována a rekonstruována pro restauraci a komunitní centrum. Bytové jednotky jsou navrženy ve vysokém standardu a různorodosti, která odráží tradiční městskou strukturu a atmosféru Smíchova. Styl architektury v Nové Waltrovce je tak příkladem kvalitního urbanismu, veřejného prostoru i architektury samotné.

Projekt oživuje celou lokalitu a přináší nové funkce, jako jsou bydlení, kanceláře, obchody, služby, škola, hotel nebo park. Projekt respektuje historii místa a zachovává některé původní objekty, jako je budova historické slévárny nebo ulice s názvy konstruktérů. Projekt také využívá moderní a šetrné technologie, jako jsou solární panely, LED osvětlení nebo tepelná čerpadla. Projekt Nová Waltrovka je tak přínosem nejen pro budoucí obyvatele a nájemce, ale i pro celou městskou část Praha 5.

ANALÝZY

Lokalita Kolbenova v Praze 9 je zajímavým příkladem proměny bývalého průmyslového areálu na moderní a živou čtvrť. Historie této lokality sahá do konce 19. století, kdy zde Emil Kolben založil svou továrnu na elektrické stroje. Továrna se stala jedním z největších a nejúspěšnějších podniků v Československu, zaměstnávala tisíce lidí a vyráběla různé druhy elektromotorů, generátorů, transformátorů a dalších zařízení. Továrna byla pojmenována Kolben-Daněk, později ČKD DIZ.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

zeměpisné souřadnice: 50.1111364N, 14.5192836E

městská část: Praha 9

katastrální území: Vysočany [731285]

připojení k Praze: 1922

rozloha: 6,06 km²

počet obyvatel: 17 465

počet domů: 640

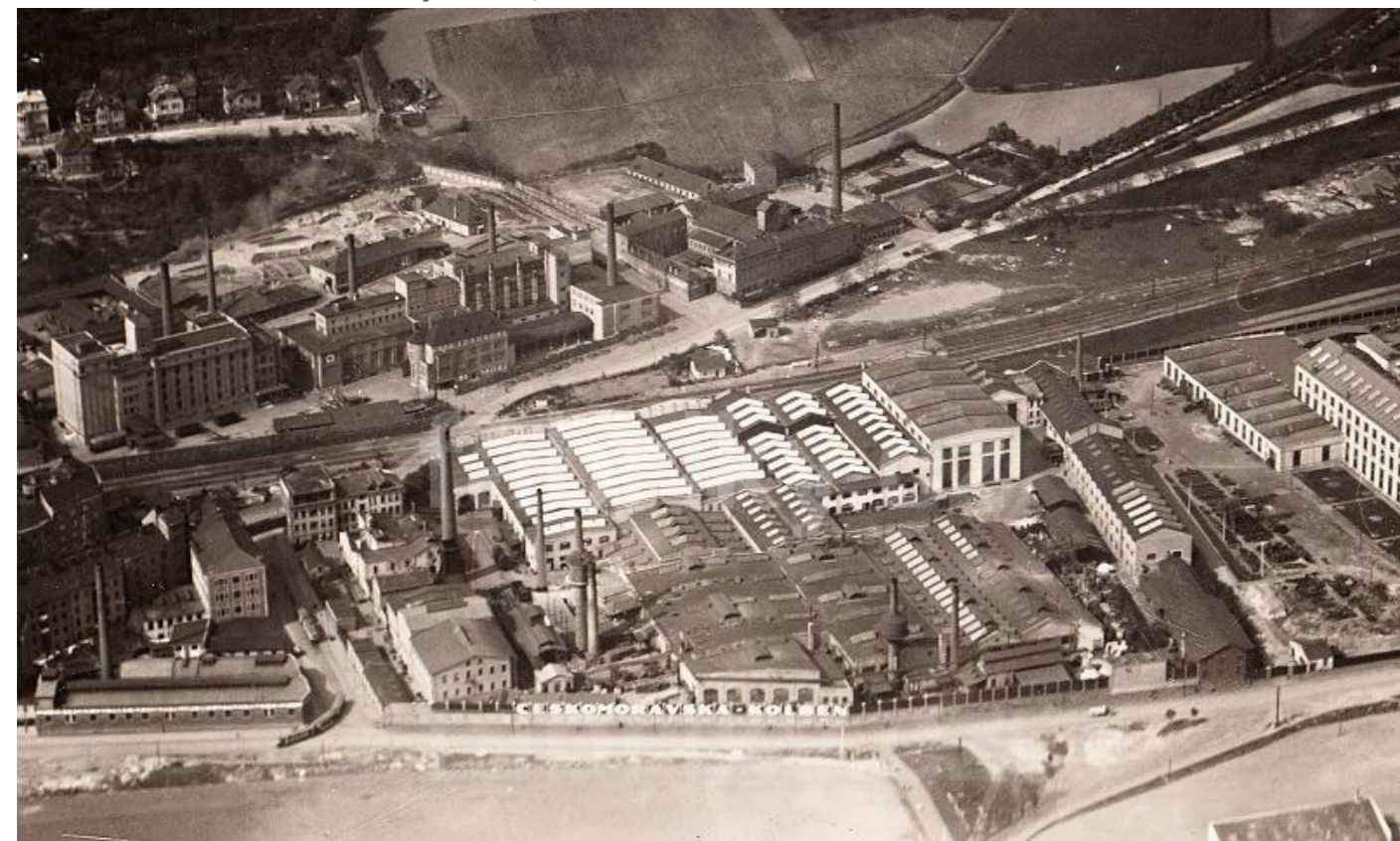
hustota zastavění: 48 ob. / ha

HISTORIE

Kolbenova je ulice, která spojuje náměstí OSN s Poděbradskou a prochází přes Vysočany a Hloubětín. Je pojmenována podle Emila Kolbena, významného českého elektrotechnika a podnikatele, který zde v roce 1896 založil svou továrnu na výrobu elektromotorů. Ulice se skládá ze tří úseků, které měly dříve jiná jména. Nejstarší úsek od náměstí OSN k Nemocniční se jmenoval Třebízského podle spisovatele Václava Beneše Třebízského. Střední úsek od Nemocniční k Kbelské se nazýval Pod Kolbenkou podle továrny. Východní úsek od Kbelské k Poděbradské byl postaven v roce 1962 jako součást výstavby sídliště Hloubětín.

Kolbenova měla původně hlavně průmyslový ráz, jen na jižní straně západního úseku po ulici Poštovskou byly nájemní domy a na jižní straně východního úseku vznikly v 20. letech 20. století nouzové osady. V katastru Vysočan to byla Obecní osada Za Aero, kam směřovaly z dnešní Kolbenovy kolmé ulice Obecní osada I. až V. Celkem bylo v této osadě 226 domů. Ulice Obecní osada I. se nacházela tam, kde je dnes nepojmenovaná ulice vedoucí k prodejně nábytku Möbelix a k nové čtvrti Emila Kolbena. Na území Hloubětína vznikala od roku 1926 nouzová osada Čína (Indočína, V Číně) a na jih od ní směrem k Rokytce zahrádkářská osada Rajská zahrada.[5] První továrna Kolben & spol., kterou založil Emil Kolben se svým partnerem Karlem Bondym 29. října 1896, stála na východ od ulice Zengerovy, později přejmenované na U Kolbenky. Byla umístěna strategicky u železniční trati a na východě byly volné pozemky, které firma opatrně koupila, takže se továrna mohla rozšiřovat na ploše více než 27 hektarů. První trvalé budovy byly dokončeny v lednu 1897. Dne 1. ledna 1921 došlo k fúzi tehdy už přejmenované firmy Elektrotechnická a. s. s První českomoravskou továrnou na stroje v Libni, a tak vznikla

letecký pohled na západní část areálu; v horní části Odkolek - cca 1928, <http://koda.kominari.cz/?action=fotka&id=35139>

Českomoravská-Kolben, a. s. Nakonec v roce 1927 došlo k spojení s karlínskou Daňkovou Akciovou společností Strojírny a vznikl podnik Českomoravská-Kolben-Daněk (ČKD). Emil Kolben byl v čele podniku jako generální ředitel do roku 1939. Za německé okupace od roku 1940 byl podnik přejmenován na Českomoravské strojírny, a. s. (německy Böhmisch-Mährische Maschinenfabrik AG, BMM) a výroba se podřídila válečným potřebám. Na Květnou neděli 25. března 1945 byly při americkém náletu poškozeny i tovární budovy na Kolbenově (nejen ČKD, ale hodně např. AERO). V roce 1945 byl podnik znárodněn a o rok později přejmenován zpět na ČKD, n. p. K 1. lednu 1950 byl podnik rozdělen a ČKD Vysočany se brzy poté přejmenovalo na ČKD Stalingrad, n. p., zatímco blízká ČKD Libeň se přejmenovalo na ČKD Sokolovo, n. p. V roce 1958 se ČKD Praha stalo výrobně hospodářskou jednotkou (VHJ) a vysočanský podnik se přejmenoval na ČKD PRAHA, n. p. - závod Stalingrad. V roce 1965[zdroj?] bylo ČKD Praha přetvořeno na oborový podnik (o. p.) zahrnující 18 závodů, mezi nimi na Kolbenově ulici Elektrotechnika, Slévárny a Trakce. Po roce 1989 se však továrna dostala do ekonomických potíží a postupně zanikla. Zůstaly po ní opuštěné haly, sklady a kanceláře, které chátraly a znečišťovaly okolí. V roce 2007 se začala realizovat koncepce revitalizace celého území Kolbenova, která měla za cíl vytvořit novou bytovou a obchodní čtvrť s parky, cyklostezkami a kulturními aktivitami. V současnosti se na území Kolbenova nachází několik nových rezidenčních a polyfunkčních projektů, které nabízejí moderní bydlení, obchody, služby a zelené prostory pro obyvatele Prahy 9 a 14.

ortofoto 1938, dveprahy.cz

ortofoto 1945, dveprahy.cz

ortofoto 1953, dveprahy.cz

ortofoto 1966, dveprahy.cz

ortofoto 1996, dveprahy.cz

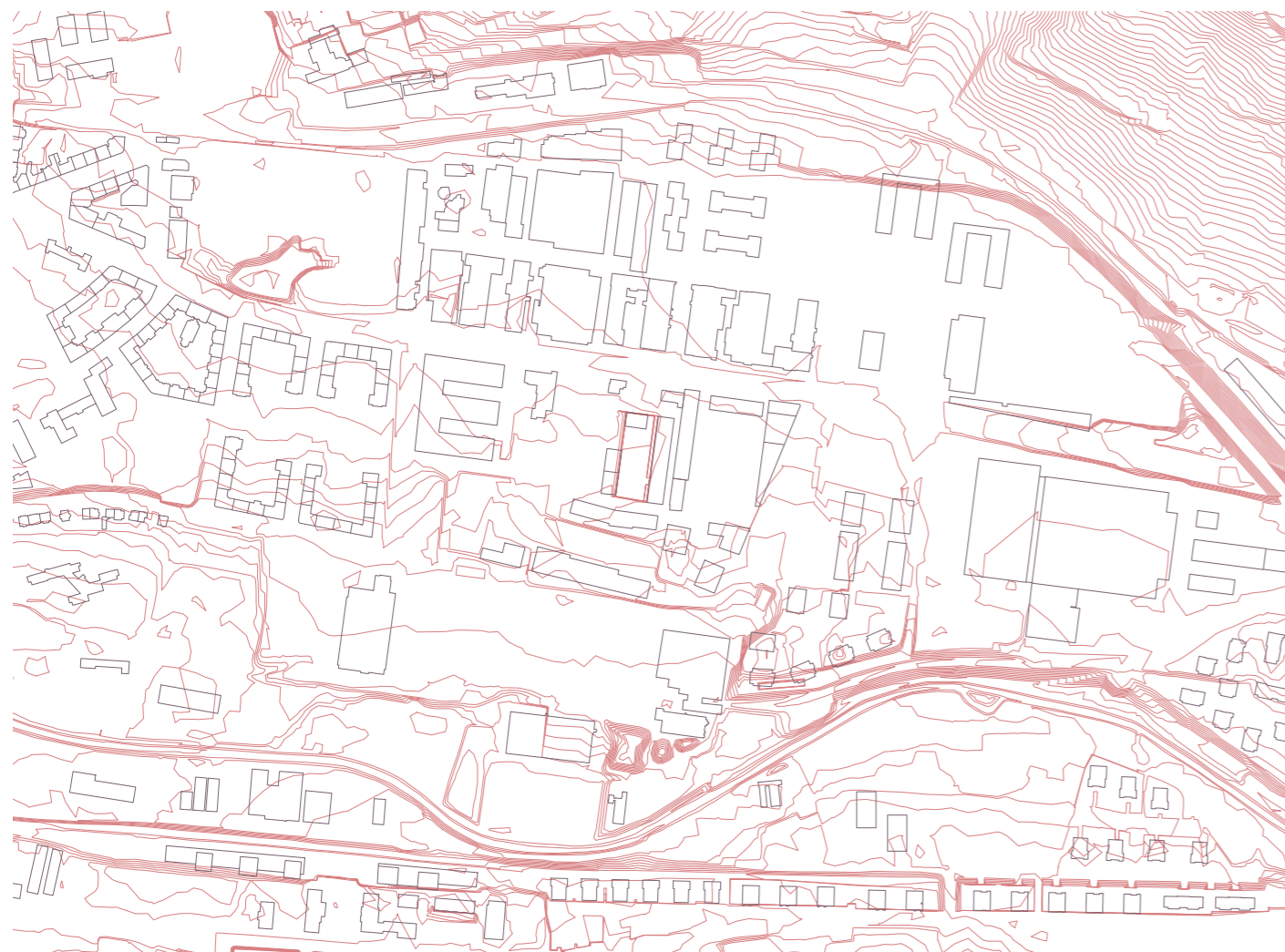

ortofoto 1974-75, dveprahy.cz

ortofoto 2003, dveprahy.cz

MORFOLOGIE

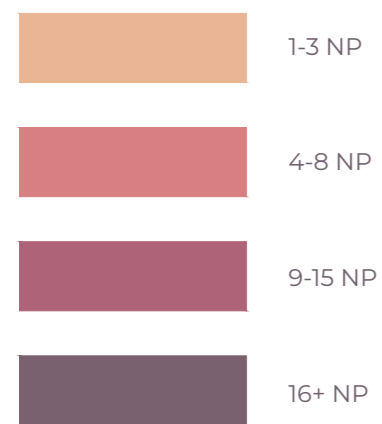

ZELENOMODRÁ INFRASTRUKTURA

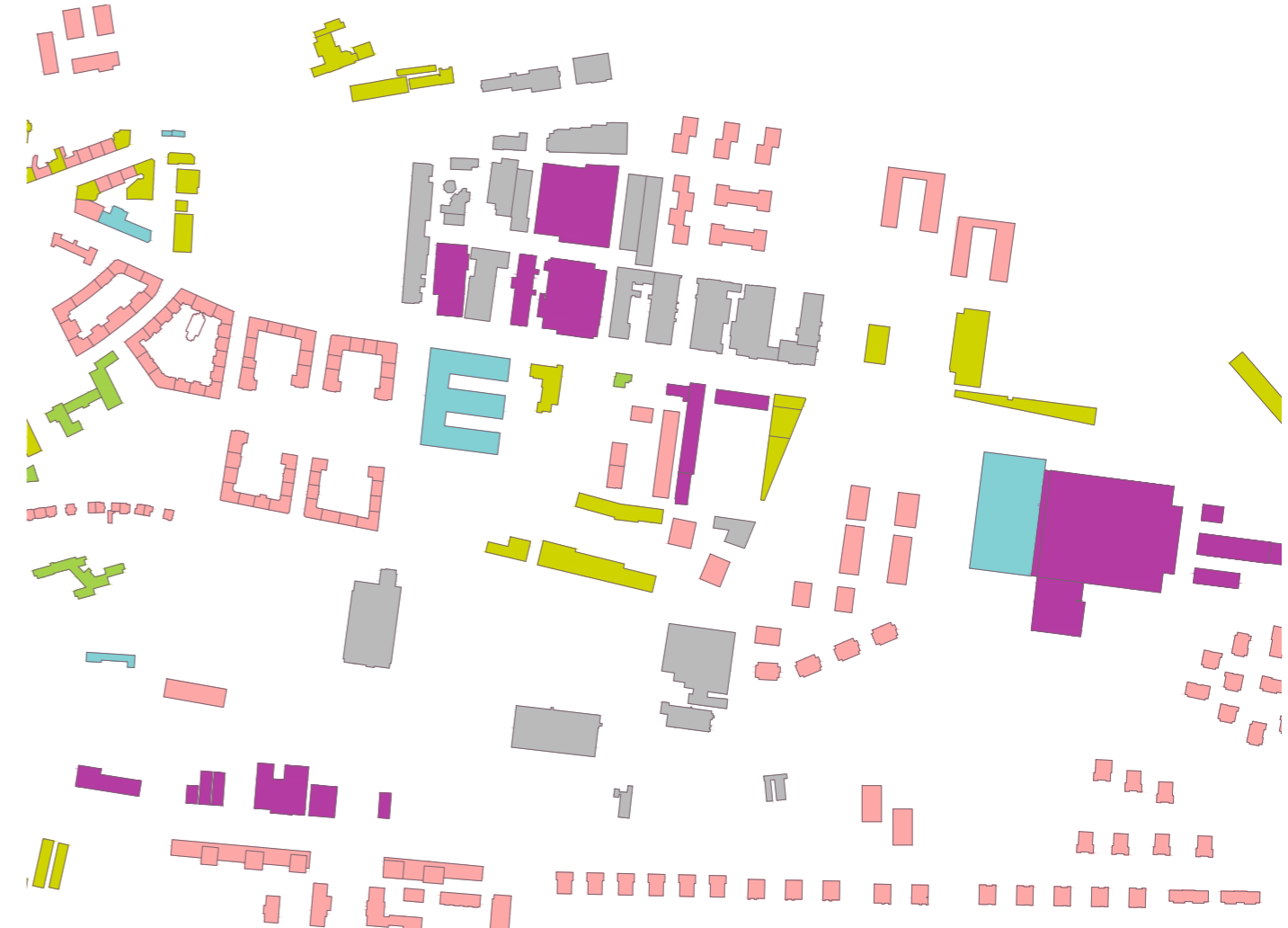

- Parky funkční
- Zeleň obecná
- Rokytky

PODLAŽNOST

FUNKČNÍ VYUŽITÍ

Místní komunikace - I.třída

Místní komunikace - II.třída

Místní komunikace - III.třída

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

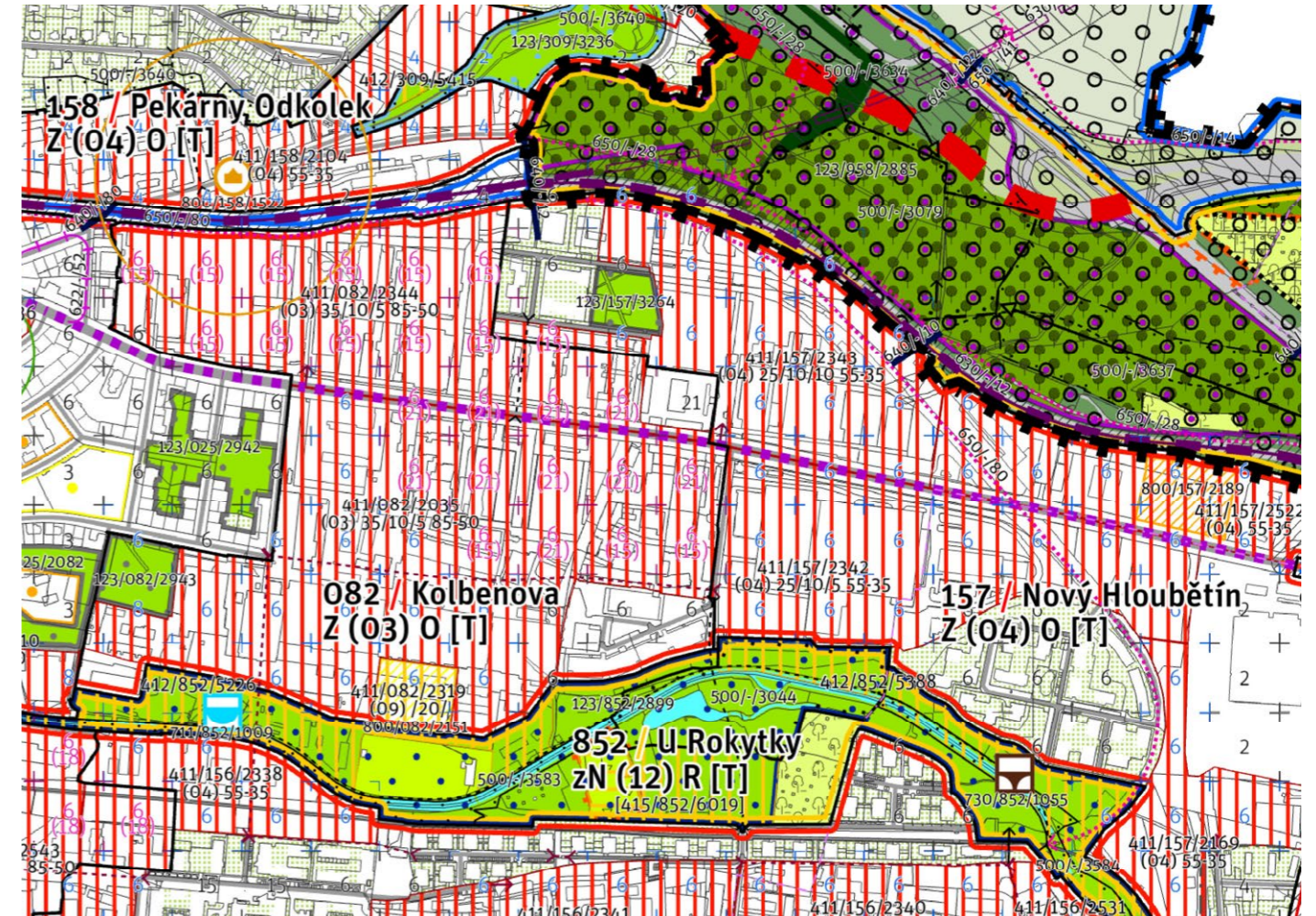
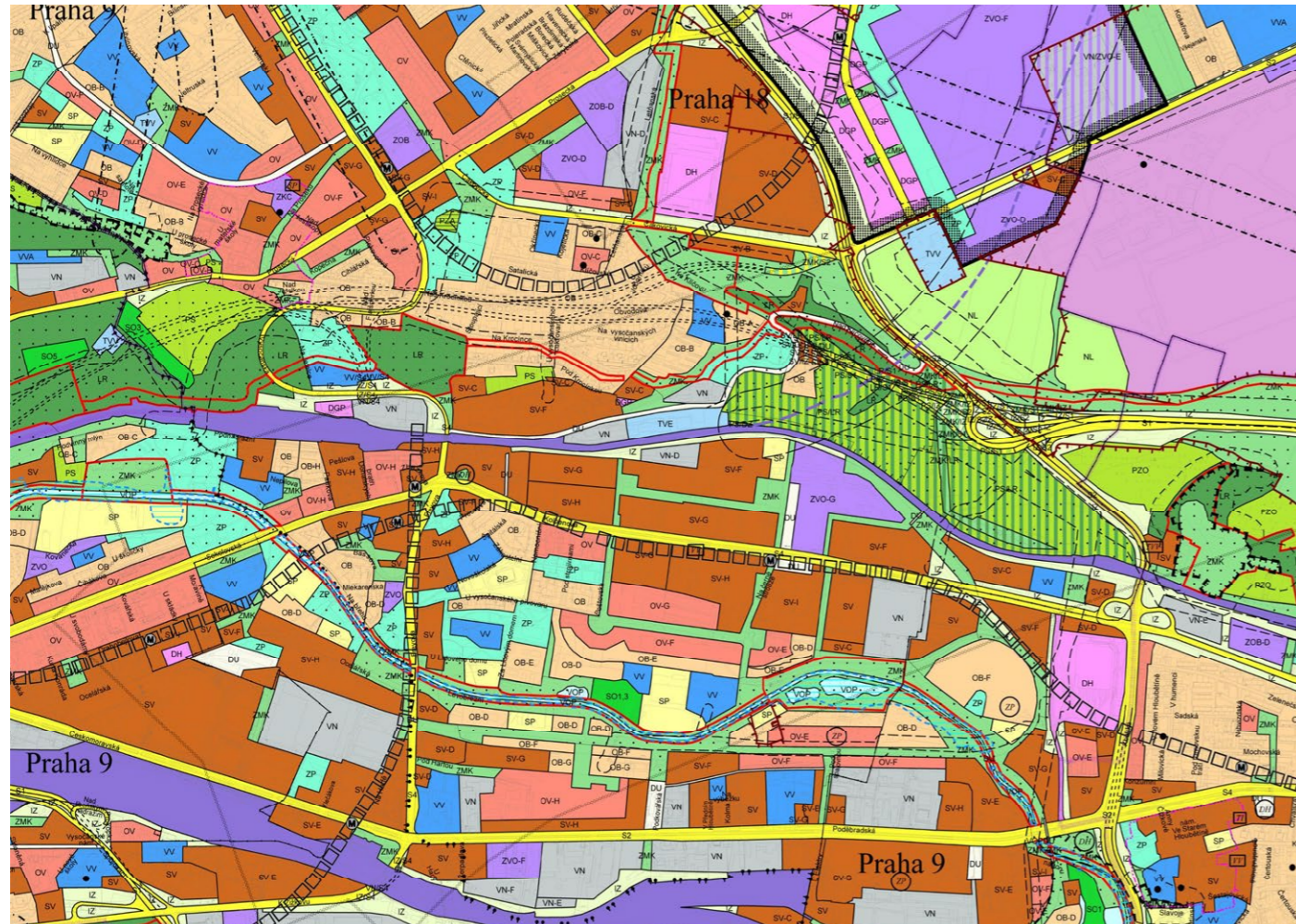

 Železniční síť

 Linka metra B

 Autobusové linky

 Tram

NÁVRHOVÝ HORIZONT

SV - všeobecně smíšené

Hlavní využití:

Plochy pro umístění polyfunkčních staveb nebo kombinaci monofunkčních staveb pro bydlení, obchod, administrativu, kulturu, veřejné vybavení, sport a služby, při zachování polyfunkčnosti území.

Přípustné využití:

Polyfunkční stavby pro bydlení a občanské vybavení v souladu s hlavním využitím, s převažující funkcí od 2. nadzemního podlaží výše (např. bydlení či administrativní v případě vertikálního funkčního členění s obchodním parterem), obchodní zařízení s celkovou hrubou podlažní plochou nepřevyšující 8 000 m², stavby pro administrativu, kulturní a zábavní zařízení, školy, školská a ostatní vzdělávací a vysokoškolská zařízení, mimoškolní zařízení pro děti a mládež, zdravotnická zařízení, zařízení sociálních služeb, zařízení veřejného stravování, ubytovací zařízení, církevní zařízení, stavby pro veřejnou správu, sportovní zařízení, drobná nerušící výroba a služby, hygienické stanice, veterinární zařízení v rámci polyfunkčních staveb a staveb pro bydlení, čerpací stanice pohonných hmot bez servisů a opraven jako nedílná část garáží a polyfunkčních objektů, stavby, zařízení a plochy pro provoz PID, malé sběrné dvory.

Drobné vodní plochy, zeleň, cyklistické stezky, pěší komunikace a prostory, komunikace vozidlové, plošná zařízení technické infrastruktury v nezbytném nutném rozsahu a liniová vedení technické infrastruktury.

Podmíněně přípustné využití:

Monofunkční stavby pro bydlení nebo občanské vybavení v souladu s hlavním využitím v odůvodněných případech, s přihlédnutím k charakteru veřejného prostranství a území definovanému v ÚAP. Víceúčelová zařízení pro kulturu, zábavu a sport, obchodní zařízení s celkovou hrubou podlažní plochou nepřevyšující 20 000 m², zařízení záchranného bezpečnostního systému, veterinární zařízení, parkoviště P+R, čerpací stanice pohonných hmot, dvory pro údržbu pozemních komunikací, sběrné dvory, sběrné suroviny, zahradnictví, stavby pro drobnou pěstitelskou činnost a chovatelství.

Pro podmíněně přípustné využití platí, že nedojde k znehodnocení nebo ohrožení využitelnosti dotčených pozemků.

Nepřípustné využití:

Nepřípustné je využití neslučitelné s hlavním a přípustným využitím, které je v rozporu s charakterem lokality a podmínkami a limity v ní stanovenými nebo je jiným způsobem v rozporu s cíli a úkoly územního plánování.

CÍLOVÝ CHARAKTER LOKALITY

Naplnit potenciál zastavitelné, transformační, obytné lokality Nový Hloubětín se strukturou heterogenní. Lokalita je součástí krajiny vymezené v ZÚR s názvem Městská krajina Prahy.

Lokalita Nový Hloubětín je vymezena jako lokalita s heterogenní strukturou. Cílem navržených regulativů je určení prostorového uspořádání, vytvoření různorodého města s přiměřenou sítí občanské vybavenosti a parků, zajištění přístupné sítě veřejných prostranství, propojení s lokalitami U Rokytky a Pražský zlom, dále posílení metropolitního významu Kolbenovy ulice.

V lokalitě se nachází obytné soubory, které mají formu nejmladší modernistické zástavby. V jihovýchodním cípu se nachází zástavba v blocích. Významné stavby v území budou zakomponovány do nově navržené struktury.

SWOT

(S) SILNÉ STRÁNKY

- Dobrá dostupnost metrem a dalšími dopravními prostředky
- - Zachování industriálního stylu a historického odkazu
- vysoká hustota obyvatelstva a potenciál pro podnikání a obchodní aktivity

(W) SLABÉ STRÁNKY

- Znečištění půdy a podzemní vody z minulosti
- Nedostatek sociální infrastruktury (školy, zdravotní střediska, sportoviště) a kulturních aktivit
- Mix různých struktur
- Lokalitě chybí regulační plán

(O) PŘÍLEŽITOSTI

- Zvýšení poptávky po bydlení v Praze
- Podpora státu a města pro revitalizaci brownfieldů
- Využití nových technologií pro zvýšení energetické účinnosti a ekologičnosti
- doplnění vybavenosti

(T) HROZBY

- Zhoršení ekonomické situace a pokles kupní síly obyvatelstva
- omezené parkování a dopravní problémy
- ztráta identity místa

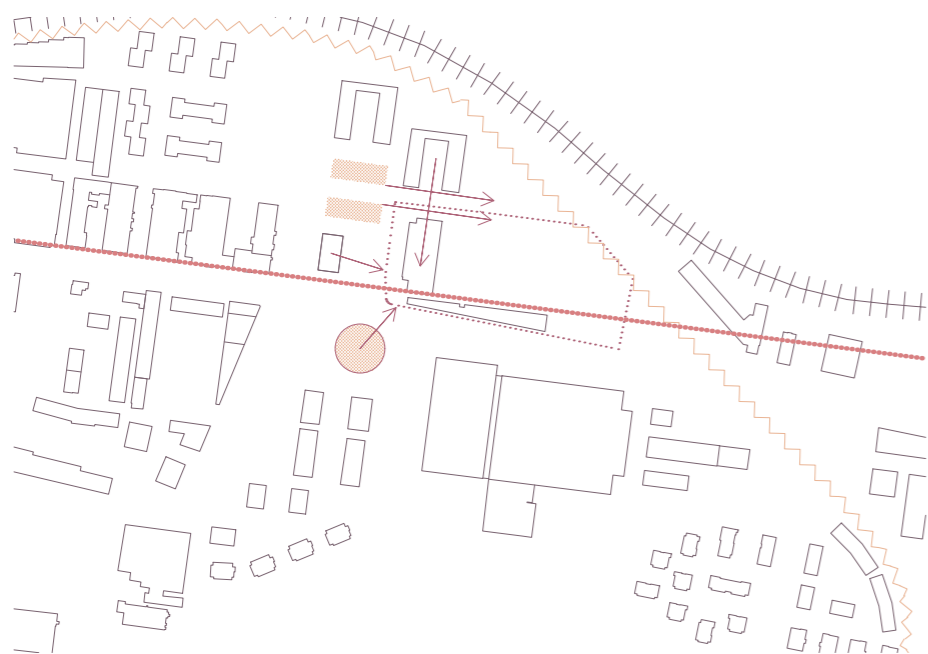
KONCEPCE

Cílem návrhu souboru staveb je dosáhnout harmonie s okolním prostředím a současně respektovat stávající i plánovanou zástavbu v okolí. Navrhovaná budova by měla být funkčně optimální a odpovídat potřebám lidí, kteří v ní budou žít nebo pracovat. Architektonické řešení by mělo reflektovat historický charakter průmyslové čtvrti a zároveň splňovat moderní standardy bydlení a administrativy.

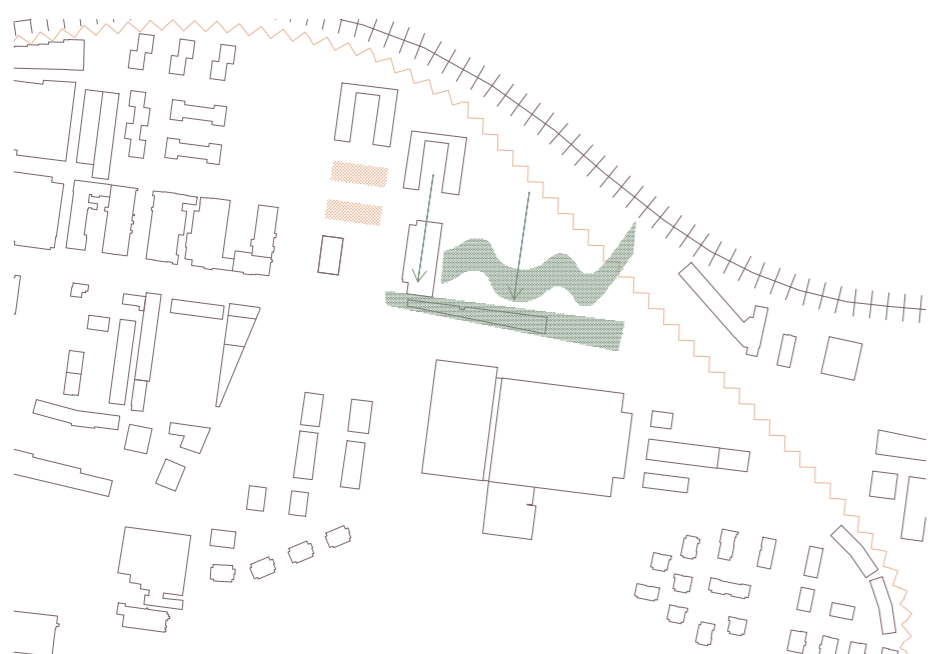
ROZDĚLENÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Podle situace v okolí a stávajících budov řešené území bylo rozděle-
no na tři části.

NÁVAZNOSTI

Urbanistická koncepce reaguje a
navazuje na stávající stavby, což je
uliční čára podél Kolbenovy ulice a
budoucí záměry developeru z čeho
vychází hranice řešeného území.

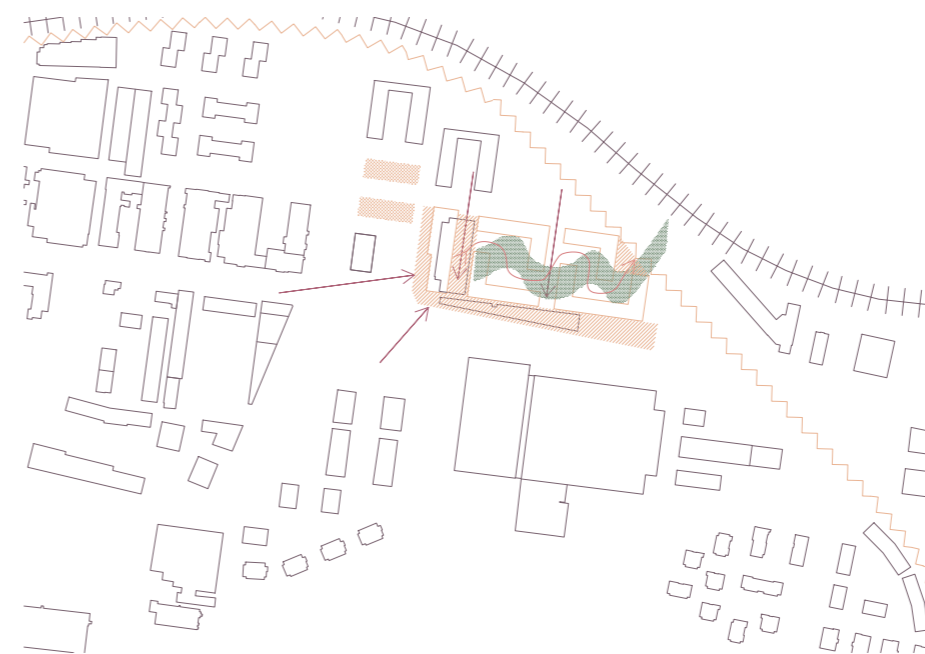
KONCEPCE ZELENÍ

Z předchozího členění území a
stanovení uliční linie vychází kon-
cepce zelení. Podél Kolbenovy
ulice se táhne zelený pás, který
izoluje území od hluku a prachu.
Uprostřed řešeného území se
vine zelený meandr, který spojuje
lokalitu.

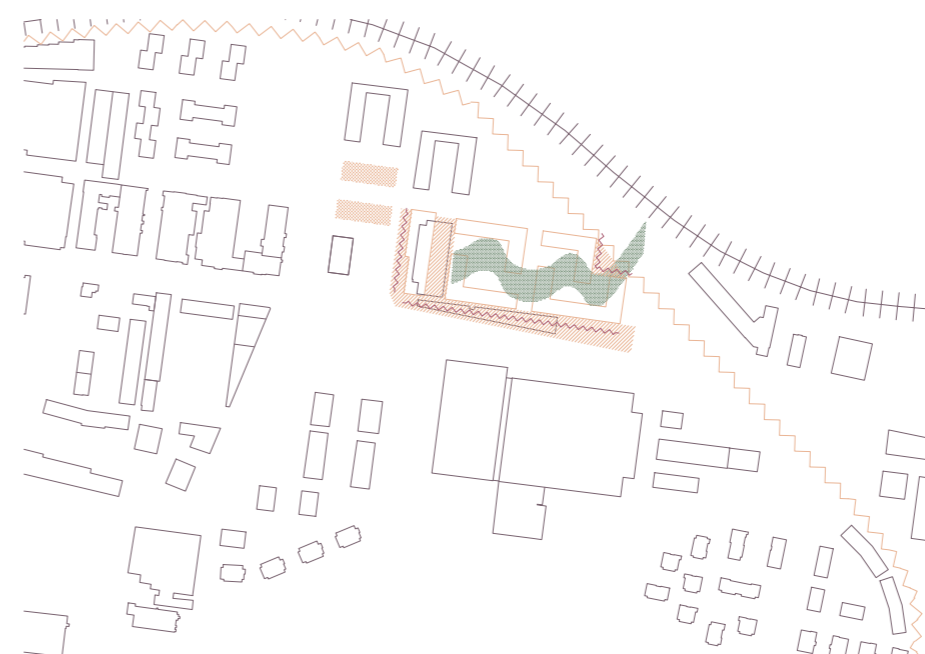
DEFINOVÁNÍ HMOT

Z předchozího návrhu zelení vy-
chází koncepce hmot. Pro řešené
území byl navržen systém poloot-
vřených bloků, které navazují
na stávající bloky ve Vysočanech.
Podle okolních výškových staveb
jsme také stanovili systém lokál-
ních dominant.

DEFINOVÁNÍ VEŘEJNÝCH PROS- TRANSTVÍ

Z hmotového řešení a koncepce
zelení vychází veřejné prostranství.
V řešeném území se nachází velké
náměstí, které je propojeno se
zeleným meandrem, který vede k
menšímu a útulnému náměstí na
kraji území.

AKTIVNÍ PARTER

Veřejné prostranství je v přímém
kontaktu s aktivním parterem,
který odráží očekávanou frekvenci
lidí na různých místech.

NÁVRH

Celková koncepce území se skládá ze tří bloků, které byly navrženy v souladu s urbanistickou koncepcí a v souladu s požadavky Pražských stavebních předpisů a Manuálu tvorby veřejných prostranství. První blok je zamýšlen jako administrativní budova s aktivním přízemím. Další dva bloky jsou plánovány jako obytné budovy s aktivním přízemím podél ulice Kolbenova a jsou navrženy s ohledem na veřejná prostranství. Celkový vzhled a použité materiály respektují historické stopy bývalé průmyslové čtvrti a současně spolupracují s existující moderní zástavbou.

Navržený soubor staveb se skládá ze tří bloků, z nichž každý plní odlišné funkce. Celkový design stavby respektuje okolní zástavbu a zohledňuje budoucí plány developera. První blok představuje výškovou dominantu celé oblasti a současně je tvořen jednou budovou. Volba této výškové dominance byla motivována snahou dosáhnout rovnováhy s existující výškovou budovou naproti a s plány investora na výstavbu věží s patnácti nadzemními podlažními.

Za výškovou dominantou se nacházejí bytové bloky. Prostor mezi administrativní stavbou a prvním blokem byl koncipován jako hlavní městské náměstí, do něž ústí aktivní partery s různými funkcemi, jako jsou restaurace, kavárny, obchody a tělocvičny.

Prostranství podél Kolbenovy ulice má charakter velkorysého městského bulváru s aktivními parterly nabízejícími flexibilní pronájem. V návrhu se kromě toho objevuje široké zelené pásmo podél ulice Kolbenova, které postupně rozšiřuje svou šíři směrem na východ. Toto pásmo nejen maskuje výškový rozdíl, ale zároveň chrání bytové bloky před hlukem a prachem.

Samotné bloky byly koncipovány jako polootevřené, což nejen navazuje na historické bloky ve Vysočanech, ale zároveň propojuje celou lokalitu. Hlavní myšlenkou polootevřených bloků je zelený meandr, který proudí přes území jako řeka, spojuje jednotlivé bloky a vytváří kombinaci polosoukromých a veřejných prostor.

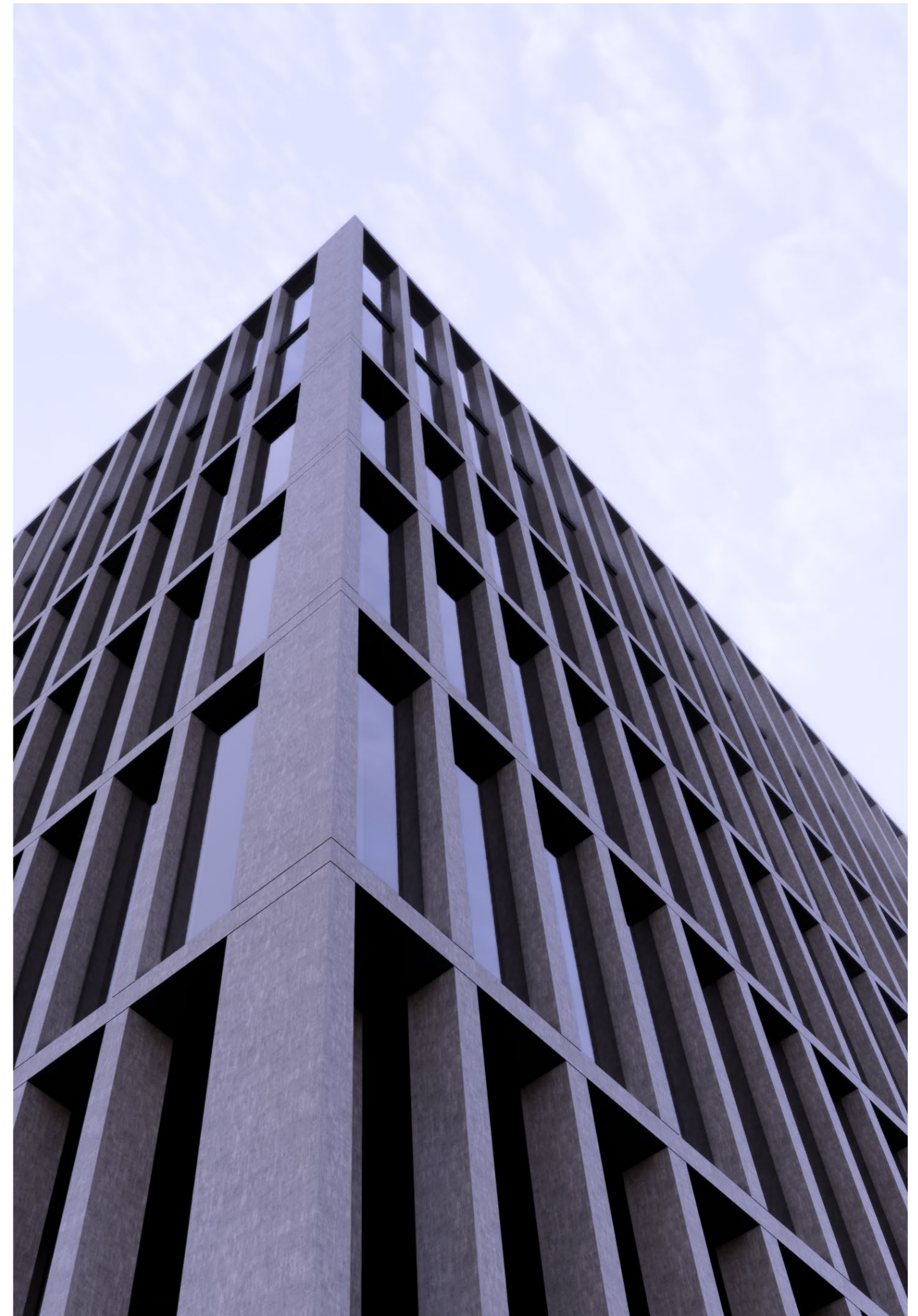
Východní část řešeného území hostí druhé náměstí, které má intimnější atmosféru než první náměstí. Fasády domů směřujících k tomuto náměstí jsou

také vybaveny aktivními parterly s kavárnami a obchody.

Urbanistické řešení vnitrobloku vychází z koncepce zeleného meandru, který propojuje a oživuje prostor. Hlavní cesta vedoucí skrz oba vnitrobloky slouží jako osa spojující různé plochy určené pro rekreaci, dětská hřiště a místa pro společné setkávání obyvatel. Vnitroblok je tak koncipován s ohledem na poskytnutí co nejvíce zelených ploch, což odpovídá současným trendům v metropolích, jako je Praha. Byty umístěné v přízemí disponují zelenými předzahrádkami a terasami, přispívajícími k příjemnému venkovnímu prostředí.

Vzájemná interakce tří bloků je klíčovým prvkem celé koncepce. Urbanistické řešení nejen přináší nové byty a kanceláře, ale zároveň zvyšuje úroveň vybavenosti lokality, kombinuje moderní architekturu a vytváří nové veřejné prostory.

Koncepce zelených ploch přináší do území nejen nové rekreační prostory, ale také vytváří příjemné a útulné místa pro rekreaci ve vnitrobloku. Tímto způsobem se podporuje nejen fyzická aktivita obyvatel, ale také sociální interakce a poskytuje oddychový prostor uprostřed hektické městské atmosféry.

0 15 30 100m

ŘEZPOHLED PODÉLNÝ

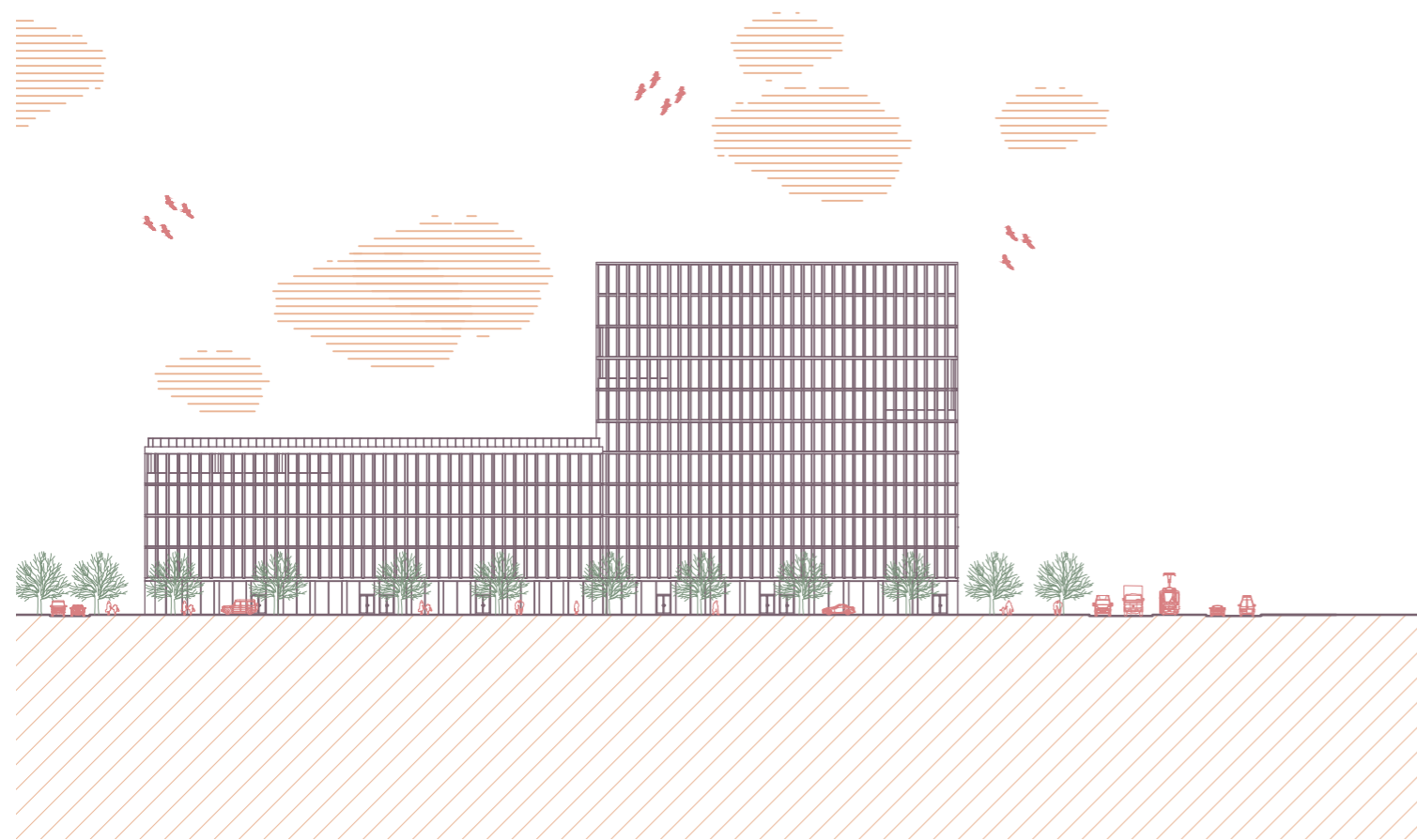

ŘEZPOHLED PŘÍČNÝ

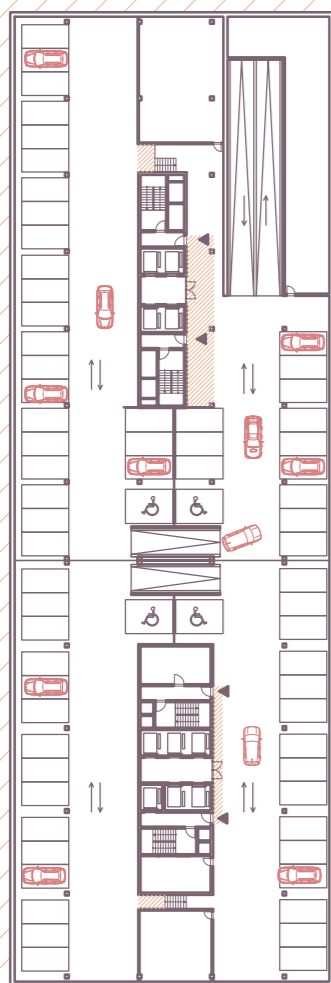
POHLED ULIČNÍ

POHLED ZÁPADNÍ

POHLED VÝCHODNÍ

Administrativní budova, vystupuje jako hlavní výšková dominantu v rámci celého souboru staveb. Sestává z deseti nadzemních a čtyř podzemních podlaží, což ji činí impozantní stavbou v krajině. Hmotu budovy je citlivě začleněna do okolního prostředí, respektuje výškové hladiny okolních struktur a vytváří esteticky vyvážený celek.

Rozdělení budovy na výškovou dominantu a nízké křídlo přináší zajímavou architektonickou dynamiku. Výšková část reaguje na okolní výškové dominanty a zároveň slouží jako vstupní brána do města. Boční křídlo, nerespektující pouze výškový plán investora, ale také obohacující vizuálně veřejný prostor, poskytuje podloubí, které chrání před nepříznivým počasím.

Konstrukční provedení budovy zahrnuje železobetonový skelet v kombinaci s tuhým železobetonovým jádrem. Základní modul sloupu o rozměrech 8.1 x 8.1m poskytuje stabilní a pevnou konstrukci. Dilatační spára v místě změny výškového objemu stavby zajišťuje flexibilitu konstrukce.

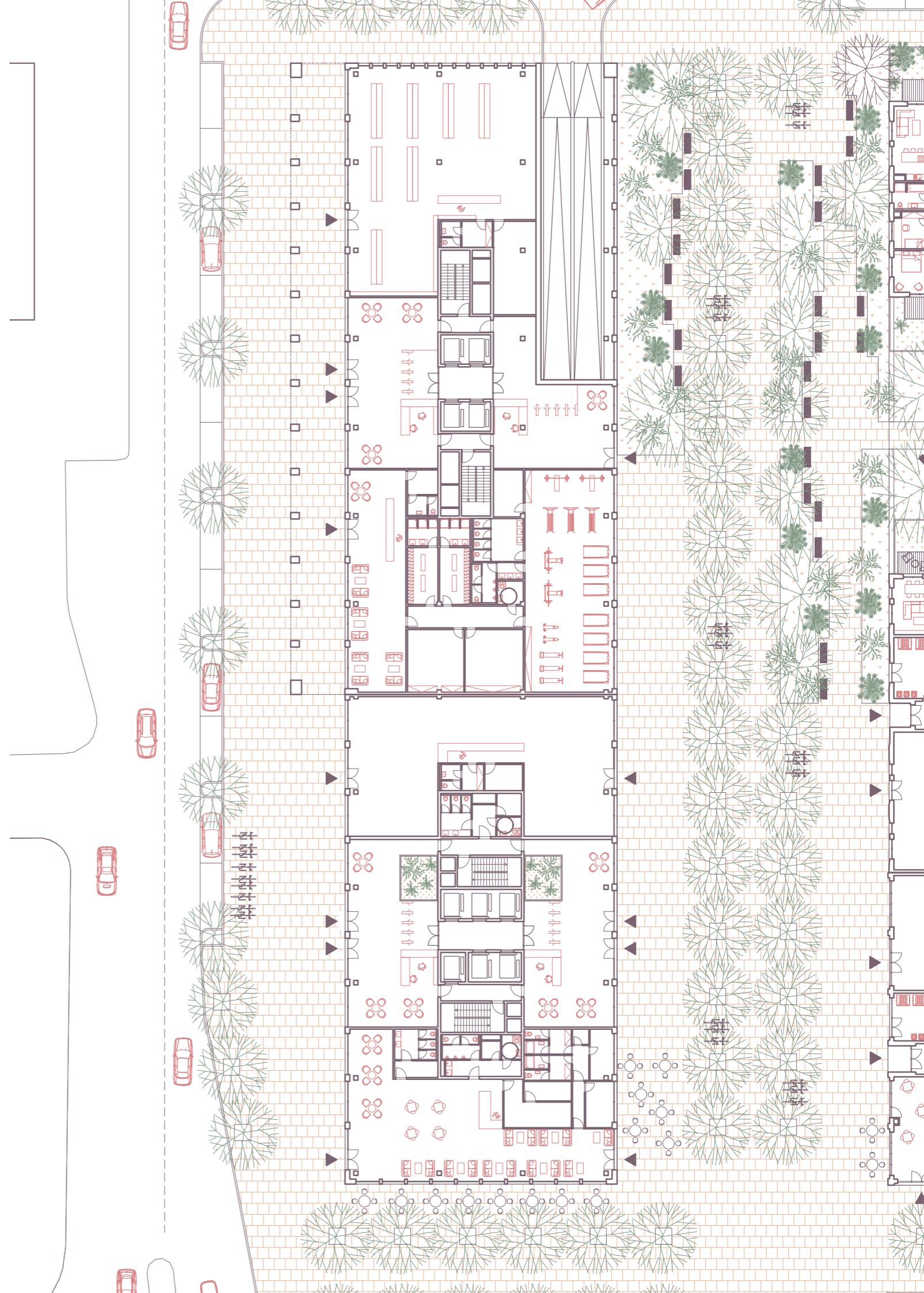
Přízemí s konstrukční výškou 4700m slouží jako hlavní vstupní prostor s přístupem do kanceláří, pronajimatelých ploch, restaurací a tělocvičny. Typická kancelářská

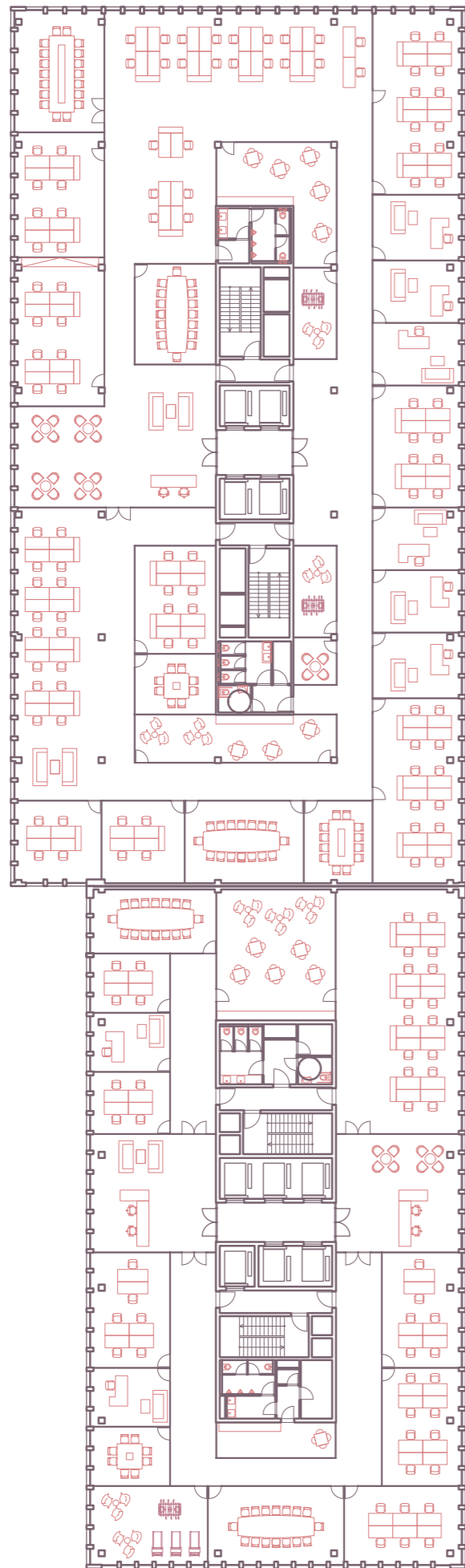
patra nabízejí flexibilní prostory s výhledem na město. Skleněné příčky umožňují variabilní uspořádání kanceláří podle potřeb nájemců.

Střecha bočního křídla je navržena jako zelená terasa s odpočinkovými zónami a možností pořádání různých akcí. Kancelářské patra mají konstrukční výšku 4 metry a nabízí plochy od 6. do 10. nadzemního podlaží. Výťahové kapacity jsou zajištěny pěti rychlo výtahy a jedním požárním výtahem.

Fasáda budovy je řešena jednoduchým rastrálním vzorem, vizuálně zdůrazňujícím výšku. Lehký obvodový plášť s panelovým obložením z betonu poskytuje moderní a estetický vzhled. Fasáda v 5. až 10. podlaží ustupuje, vytvářejí prostornou lodžii pro odpočinek.

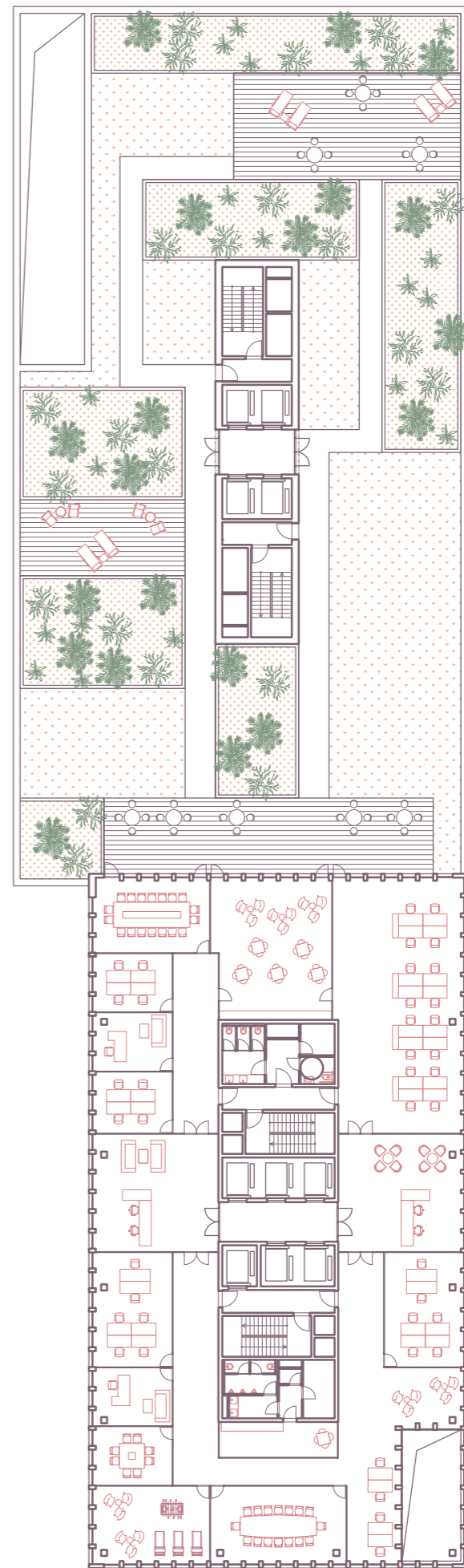
Podzemní část budovy slouží pro parkování a technické místnosti, s vjezdem na severní fasádě z navržené ulice. Parkování je organizováno systémem polohami, a suterén nabízí celkem 351 parkovacích míst pro uživatele budovy.

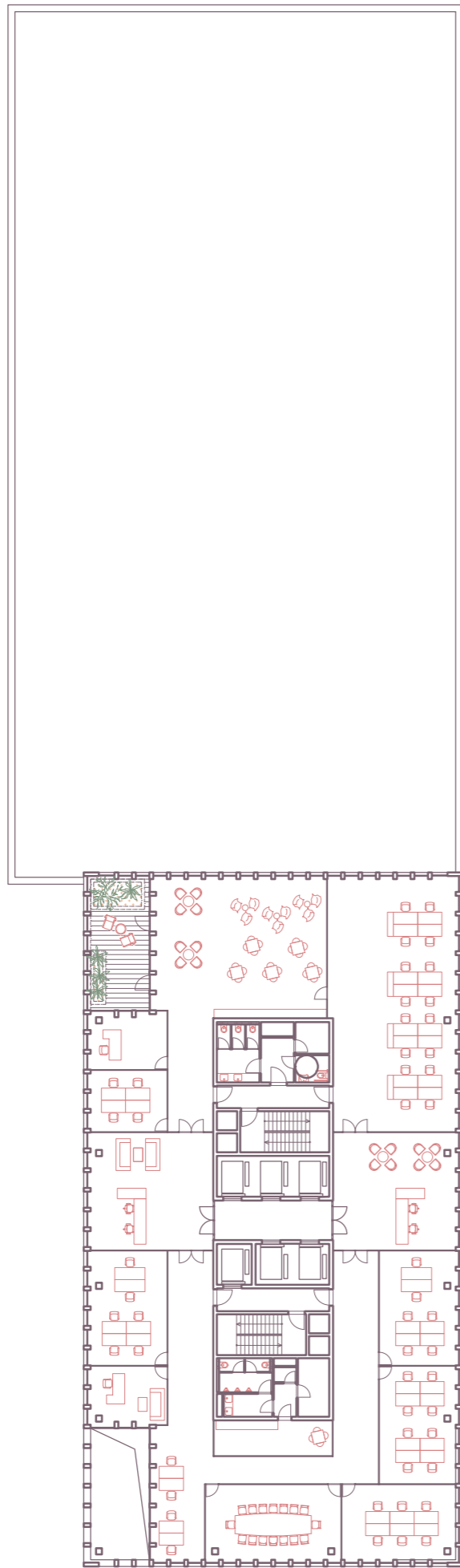
58

2-3 NP VĚŽ

59

6 NP VĚŽ

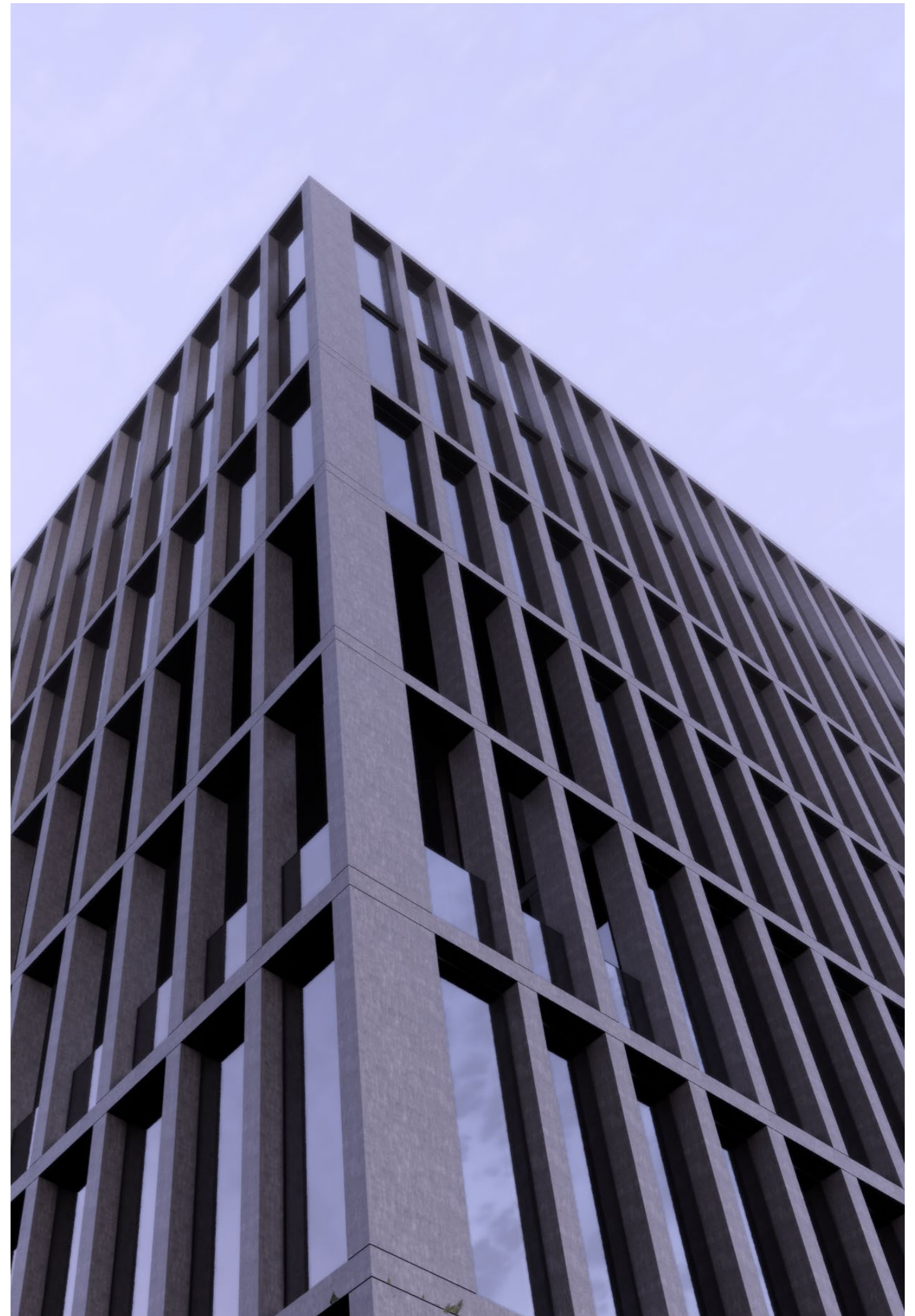
0 2 5

25m

60

8 NP VĚŽ

61

Bytové bloky v harmonii s administrativní výškovou dominantou přinášejí do urbanistické krajiny koncept spojený s přírodou. Klíčovým prvkem urbanistické koncepce je zelený meandr, propojující oba bytové bloky a přinášející do vnitrobloku zezeň. Hmoty budov jsou navrženy na základě konceptu polootevřených bloků, které kombinují soukromí s propustností vnitrobloku a veřejnými prostory.

Organizace vnitrobloku vychází ze strategického umístění podzemního parkování, které je diskretně umístěno pod vnitrobloku. Toto rozhodnutí ovlivnilo uspořádání funkcí a umístění zeleně. Nad podzemními garážemi jsou umístěny zvýšené plošiny, které sice nedovolují vzrůst vzrostlým stromům, ale poskytují prostor pro nízké rostliny a keře. V okolí hlavní cesty jsou pak vyhrazeny prostory pro rekreaci, grilování, dětská hřiště a dřevěné terasy pro společné akce.

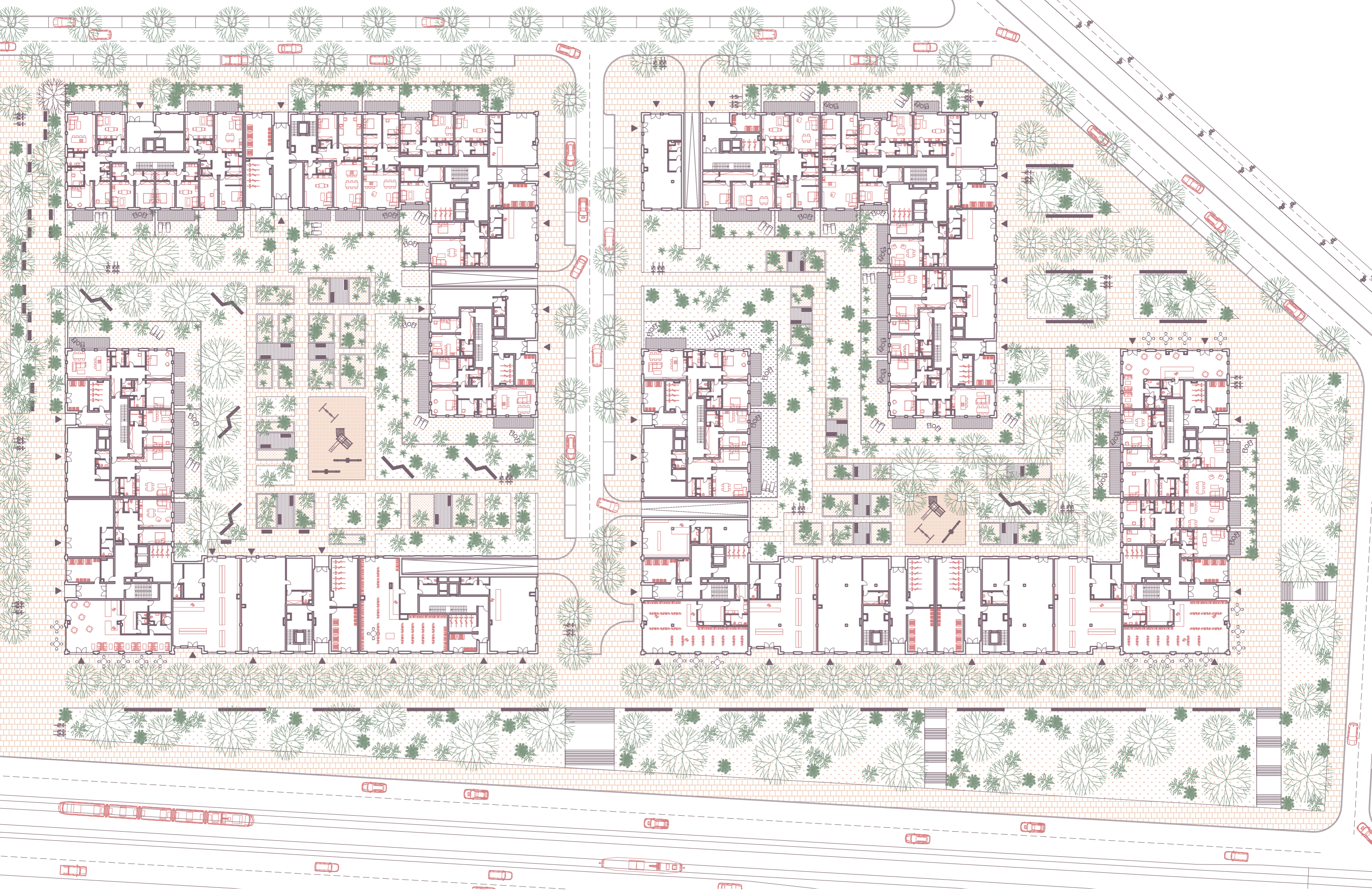
Konstrukce bytové části využívá železobetonový příčný stavební systém s konstrukční výškou 4 metry v přízemí a 3.1 metry v typických podlažích. Každá bytová část je rozdělena na 3 až 4 bytové sekce, s balkony s černými kovovými zábradlími orientovanými do vnitrobloku.

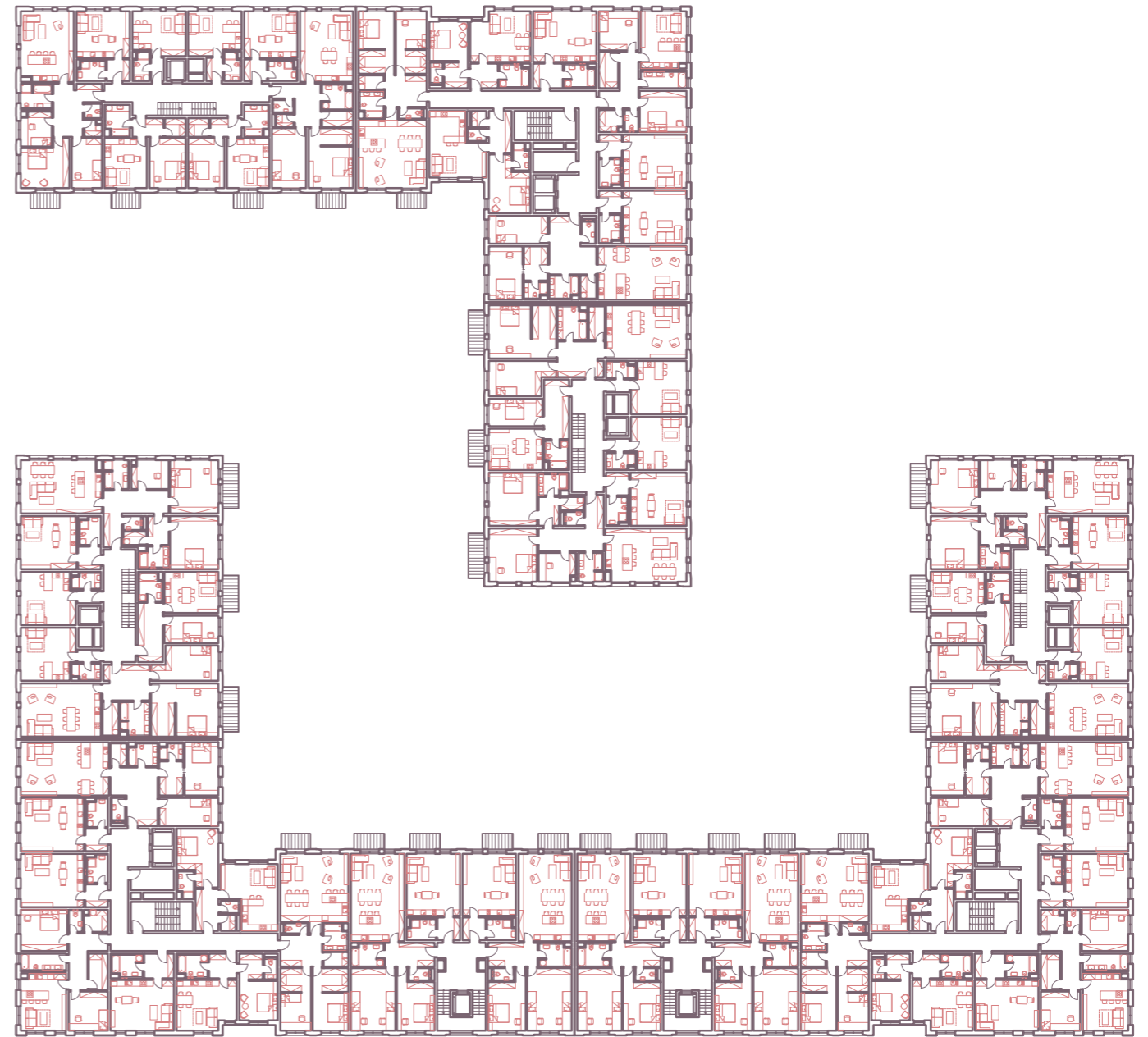
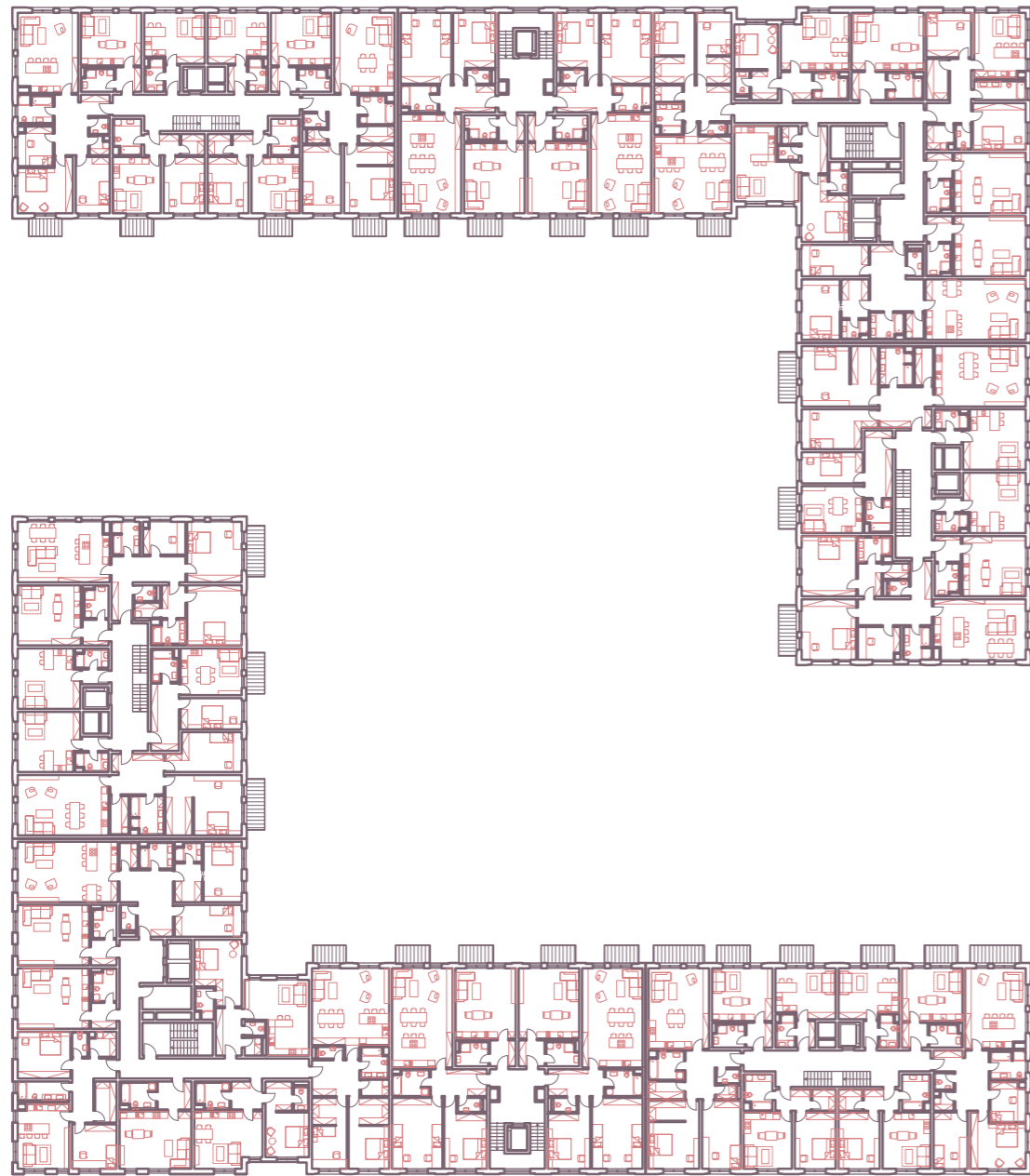
Na rozích bloku se tyčí lokální výškové dominanty se 6 nadzemními podlažními, odlišené hmotově a materiálově od zbytku struktury. Přízemí s konstrukční výškou 4 metry podél ulice Kolbenova a na jednotlivých náměstích nabízí prostory k pronájmu a kavárny. Byty s terasami a předzahradkami jsou situovány do vnitrobloku v přízemí.

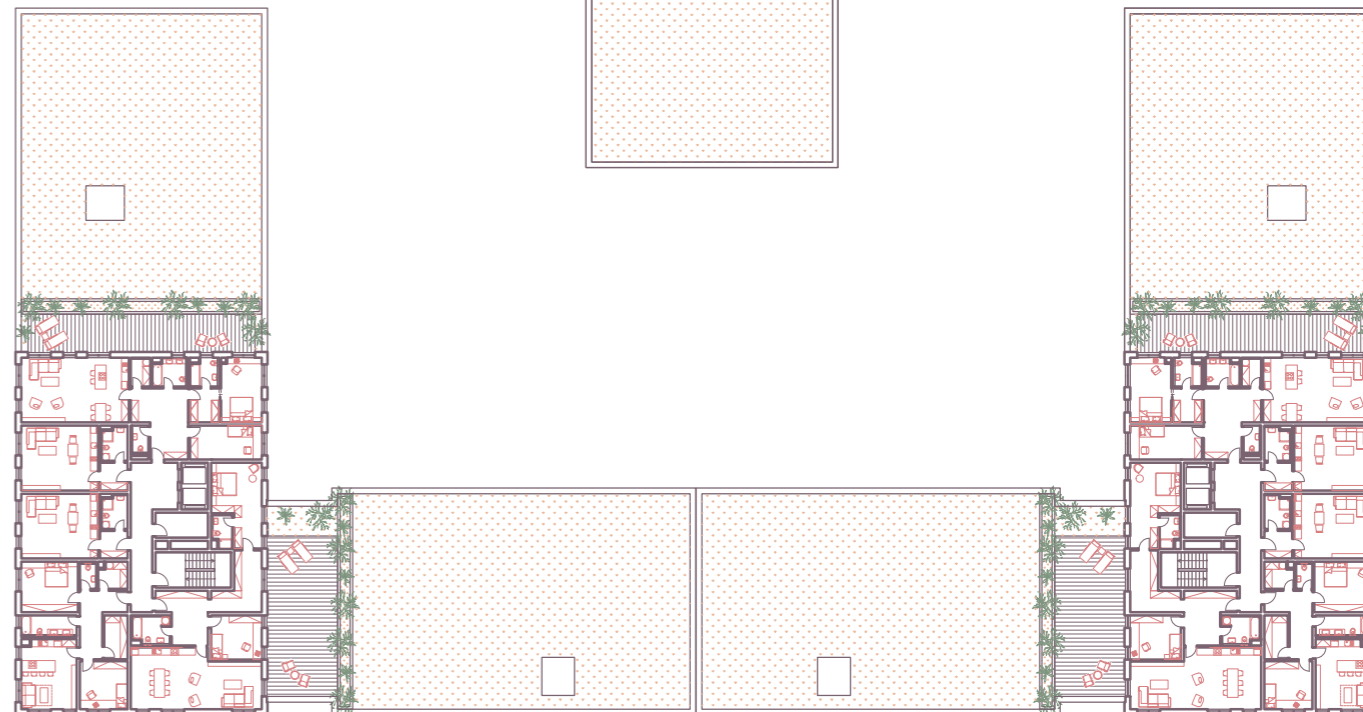
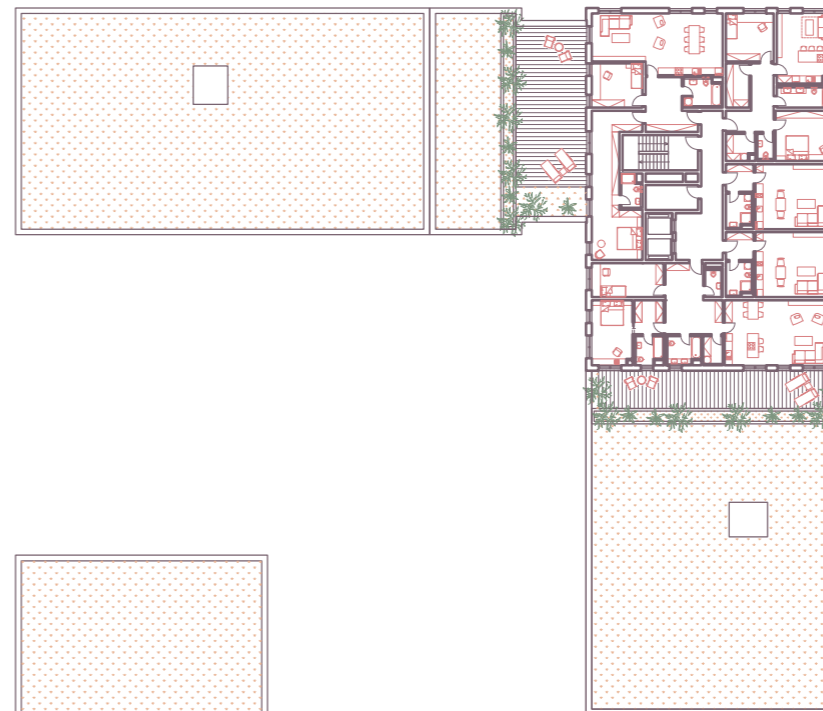
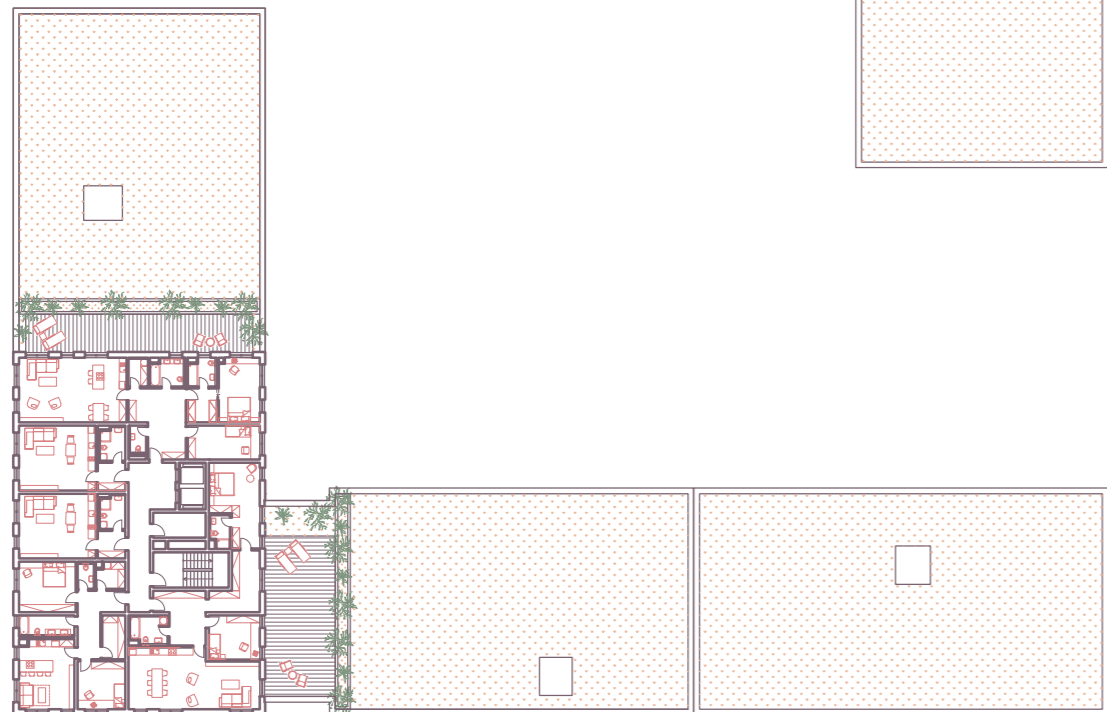
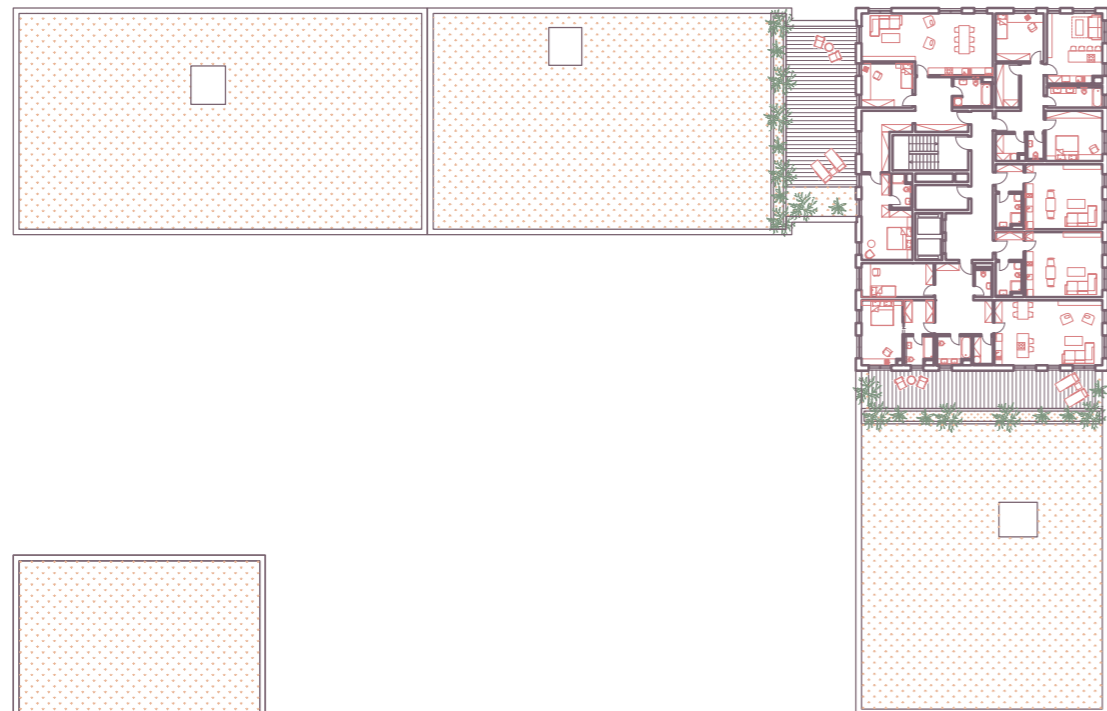
Rozmanitost fasád každé bytové sekce vytváří pestrý vizuální dojem a eliminuje monotónii. Hlavním materiálem fasád je cihla, buď tmavě červená nebo bílá, volená s ohledem na historickou průmyslovou stopu čtvrti. Černé oplechování parapetů, antiky a zábradlí na balkonech a francouzských oknech doplňuje elegantní vzhled.

Podzemní část budovy slouží k parkování, technickým místnostem a skladům pro jednotlivé byty. Garáže jsou diskretně umístěny pod vnitroblokem, odděleny dilatační spárou od bytových budov. Systém poloramp umožňuje snadný přístup k celkovým 480 parkovacím stánům.

POHLED NÁMĚSTÍ

POHLED NÁMĚSTÍ

BILANCE

PLOCHA POZEMKU 36 600 m²

ZASTAVĚNÁ PLOCHA 12 900 m²

KOEFICIENT ZASTAVĚNÉ PLOCHY 0,35

HPP BYTŮ 34600m²

PLOCHA NEBYTOVÝCH PROSTORŮ A RETAILŮ V PARTERU 5495 m²

HPP ADMINISTRATIVA 28 125m²

PLOCHA NEBYTOVÝCH PROSTORŮ A RETAILŮ V PARTERU 1000 m²

KATEGORIE A POČTY BYTŮ

1+kk 132

2+kk 45

3+kk 77

4+kk 4

BILANCE GARÁŽOVÝCH STÁNÍ DLE PROPOČTU (zóna 2)

Bytové bloky - 480 z toho 24 vyhrazených

Administrativa - 351 z toho 18 vyhrazených

spolu 831 parkovacích stání

ZDROJE

Mapové podklady:

- Geoportál Praha [online]. [cit. 2023-12-02]. Dostupné z: <https://www.geoportalpraha.cz/>
- Mapy CZ [online]. [cit. 2023-12-28]. Dostupné z: <https://www.mapy.cz/>
- Metropolitní plán [online]. [cit. 2023-10-01]. Dostupné z: <https://plan.praha.eu>
- Územně analytické podklady [online]. [cit. 2023-10-15]. Dostupné z: <https://uap.iprpraha.cz/>

Předpisy:

- Pražské stavební předpisy: Nařízení č.10/2016 Sb. Hl. m. Prahy. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/psp>
- Praha, 2018, ročník 2018
- Vyhláška č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
- ČSN 73 0833 Požární bezpečnost staveb - Budovy pro bydlení a ubytování

- Brownfieldy - CzechInvest. <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-municipality/Podnikatelske-nemovosti-a-brownfieldy/Brownfieldy>.
- Národní databáze brownfieldů v ČR | Brownfieldy. <https://www.brownfieldy.cz/databaze/>.
- Sustainable remediation and redevelopment of brownfield sites. <https://www.nature.com/articles/s43017-023-00404-1>.
- The Brownfield Problem - 1832 Words | 123 Help Me. <https://www.123helpme.com/essay/The-Brownfield-Problem-88947>.
- Analýza brownfieldů | Životní prostředí | SGS Česká Republika. <https://www.sgsgroup.cz/cs-cz/environment/construction-property-management/development-redevelopment-and-contracting/contaminated-land-studies/brownfield-analysis>.
- Development brownfieldů v České republice | ASB Portal. <https://www.asb-portal.cz/architektura/historicke-stavby/development-brownfieldu-vceske-republice>.
- Battersea Power Station / WilkinsonEyre | ArchDaily. <https://www.archdaily.com/990615/battersea-power-station-wilkinsoneyre>.
- Rebuilding of the western part of Berlin, Germany. Revitalisation of <http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.baztech-article-BSL6-0017-0003>.
- O Dolních Vítkovicích - Dolní Vítkovice. <https://www.dolnivitkovice.cz/o-dolnich-vitkovicich/>.
- Příprava nové čtvrti Trnitá pokračuje, aneb rozvoj jižní části města Brna. <https://stavba.tzb-info.cz/architektura-staveb/22301-priprava-nove-ctvrti-trnita-pokracuje-aneb-rozvoj-jizni-casti-mesta-brna>.
- Nová Waltrovka | Naše projekty | Penta Real Estate. <https://www.pentarealestate.com/cs/nase-projekty/nova-waltrovka-30/>.
- Podívejte se na projekt Nová Waltrovka od Penty, vyjde na čtyři <https://cc.cz/podivejte-se-jak-penta-zmeni-tvar-prazskych-jinonic-nova-waltrovka-za-ctyri-miliardy-prinese-kancelare-i-stovky-bytu/>.
- Zásobník projektů a záměrů - Strategie adaptace hl. m. Prahy na https://adaptacepraha.cz/wp-content/uploads/2022/01/Zasobnik_projektu_2022.pdf.

